MARQUS SINZ
INJÍL

TRINITARIAN BIBLE SOCIETY
Established 1831
7 BURY PLACE, LONDON, W.C.1

Kashmiri St. Mark.

GUIDE TO PRONUNCIATION

VOWELS

Letters.		Pronunciation.	Examples.
A	a	short form as in "adrift."	Gara, a house. Añigaṭa, darkness.
Á	á	long form as in "father."	Gásh, light. Gunáh, sin.
Ä	ä	a peculiar short sound from the throat.	Äch, eye. Ändara, from in.
E	e	short as in "met," "let."	Peṭh, on. Mets, earth.
É	é	long as in "pear"	Tsér, de ay. Lékin, but.
I	i	short as in "pin," "bill."	Tim, they. Nin, take.
Í	í	long as in "police."	Shín, snow. Míl, ink.
O	o	short as in "hot"	Doh, day. Noṭ, water-pot.
Ó	ó	long as in "mole"	Mól, father. Wót, arrived.
Ö	ö	modified like the German o.	Dör, beard. Khötira, for.
U	u	short as in "pull" or "put."	Kus, who ? Yuth, so that.
Ú	ú	long as in "rule" .	Núr, light. Tsúr, thief.
Ü	ü	a peculiar long sound.	Süit, with.
Ai	ai	as in "aisle." .	Khairát, alms.
Au	au	as in "sound" .	Áulád, children.

GUIDE TO PRONUNCIATION

CONSONANTS

Letters.	Pronunciation.	Examples
D	more dental than English D.	Dód, pain.
Ḍ	tongue turned up to roof of mouth when pronouncing it.	Tsánḍán, searching.
G	as in "go," "gone"	Gao, went.
G̣	guttural . .	G̣airat, zeal. ág̣a, master.
Ḳh	strong guttural .	Ḳhudá, God.
N	as in "noon" .	Nún, salt.
N̲	nasal . . .	Kán̲h, anyone
Ñ	as in Señor . .	Beñi, sister.
T	very soft and dental.	Tóta, parrot.
Ṭ	tongue well to roof of mouth.	Ṭóṭh, beloved.
Ts	Sanscrit CH but pronounced Ts in Kashmiri.	Tsúr, thief.

MARQUS SINZ INJÍL.

Báb 1.

1. Ḳhudáyi sindis Nichiv Yisú'
Masíh sinzi ḳhushḳhabarí hund goḍ.

YÚHANNÁ BAPTISMA DINAWÖL SINZ MANÁDÍ TA KÖM.

2. Yitha pöṭh Yasha'yáh nabíyi
sinzi kitábi andar likhit chhu, zi
Wuch, ba chhusan panun ḳhabar
dinawól tse bónṭh sózán, yus chön
wat taiyár kari ; 3. Biyábánas andar
chhe nád dinawöl sinz áwáz yiwán,
zi Ḳhudáwanda sinz wat käriv
taiyár, ta temsinza wata banöviv
seza ; 4. Yúhanná ao, ta biyábánas
andar ós baptisma diwán, ta gunáhan
hinzi mu'áfí hindi ḳhötira taubaki
baptismuk wáz karán. 5. Ta sörí
Yahúdiyik ta Yarúshalemik lúk ai
nírit tas nish, ta timau hiut pana-
nian gunáhan hund án̠kár karán
Yardankis daryávas andar tas nish
baptisma. 6. Ta Yúhannáhas ós
wún̠ṭa wálan hund poshák nöl, ta
dáluv kamarband haligändit, ta

hálau ta jangluk máṉch ós khewán ;
7. Ta yi manádí ós karán, zi Me pata
chhu su shaḳhs yinawól, yus miáni
ḳhota chhu zoráwar ; ba chhus na
yath láiq zi nämit mutsráva temsindi
paizáruk randuk. 8. Me diutmava
tohí ába süit baptisma, lekin su
diyiva tohí Rúhu'l Qudsa süit
baptisma.

YISÚ SUND YÚHANNÁHAS NISH BAPTISMA NIUN.

9. Ta timan dohan andar sapun
yitha pöṭh, zi Yisú' ao Galílaki
Násarata ändara, ta Yúhanná sindi
atha hiutun baptisma Yardanas
andar. 10. Ta yáñ su ába ändara
khot, yakdam wuch tem ásmán
woth, ta Rúh qumir sind pöṭh pánas
peṭh wasán : 11. Ta ásmána peṭha
áyi áwáz, zi Tsa chhuk mión ṭóṭh
Nichuv, tse nish chhus ba ḳhosh.

YISÚ' SINZ ÁZMÁISH.

12. Ta yakdam koḍ su Rúhan
biyábánas andar. 13. Ta su ao tath
biyábánas andar tsatjihan dohan

tám Shaitána sindi süit ázmávna ;
ta jangliken jánwaran süit ós rózán ;
ta maláik ös temsinz ḳhidmat karán.

YISÚ' SINZ MANÁDÍ.

14. Ta Yúhanná sinzi giriftáriyi
pata kär Yisú'an Galílas andar yith
Ḳhudáyi sinzi ḳhushḳhabarí hinz
manádí. 15. Ta wunun, zi Waqt
sapun púr, ta Ḳhudáyi sinz
pádsháhat áyi nazdík ; tauba käriv,
ta ḳhushḳhabarí möniv.

YISÚ' SIND GODNIK TSÁṬ BULÁWIN.

16. Ta Galíl jhílki bäṭh bäṭh
pakán wuch tem Shama'ún ta
Shama'úna sund boí Andriyás jhílas
andar zál tráwán ; tikiyázi tim ös
gáḍaháṉz. 17. Ta Yisú'an dop
timan ; Me pata pata yiyiv, ta
ba banáwóva tohi insánan hind
raṭnávanwöl. 18. Táñ tröv timau
panin zál, ta tas pata pata päik.
19. Ta bónṭhhana päkit, wuch tem
Zabdí sund nichuv Ya'qúb ta tem-
sund boí Yúhanná, návi ket zál

shérán. 20. Táñ diutun timan nád ;
ta timau tróv panun mól Zabdí návi
andar mazdúran süit, ta pána päik
tas pata pata.

'IBÁDATKHÁNAS MANZ ÄIKIS BAD-RÚH KAḌUN.

21. Taupata gäi Kafarnahúmas
andar, ta yakdam gätsit ditsan
Sabtaki doha 'ibádatkhánas andar
ta'lím. 22. Ta lúk gäi temsinzi
ta'límí süit hairán ; tikiyázi su ós
na timan faqíhan hind pöṭh, balki
ikhtiyárawöl sind pöṭh ta'lím diwán.
23. Táñ miúl timan ak mahanuv
tihindis 'ibádatkhánas andar, yas
andar nápák rúh ós ; tem wun krak
tulit, 24. zi Ai Yisú' Násarí ! asi
kyá köm chhe tse süit ? Tsa chhuka
asi halák karni ámut ? Ba chhusat
tsa zánán, zi tsa kus chhuk—Khudáyi
sund Quddús. 25. Ta Yisú'an kur
tas mana' ta dopnas, Tsopa kar,
emis ändara nér. 26. Ta nápák rúh
drao pán näṭrövit, ta baḍi krak
tulit tas ändara. 27. Ta söri lúk
sapin hairán, ta pánawain ös bahs

karán ta wanán, zi Yi kyá chhu? Yi chhe näv ta'lím! Yi chhu nápák rúhan ti iḳhtiyára sán hukm diwán, ta tim chhi temsund hukm mánán. 28. Táñ gäyi temsinz shuhrat Galílken sární tarafan.

SHAMA'ÚNA SINZ HASH BALRÁWIN.

29. Táñ drao su 'ibádatḳhána ändara, Ya'qúb ta Yúhanná het gao Shama'úna ta Andriyása sindis garas andar. 30. Ta Shama'úna sinz hash ös tapa süit bímár peymäts, ta timau dits yakdam tas temsindi tap khasnäch ḳhabar. 31. Ta yith kär tem temsindis athas thap, so tujin, ta tap tsulas, ta so läj temsinz ḳhidmat karni.

RANGA RANGÄK BÍMÁR BALRÁWIN.

32. Sháman yeli áftáb woth, söri bímár ta söri yiman bad-rúh ös tsámit tim äin lúkau tas nish. 33. Ta sórui shahr ós darwázas peṭh jama' sapunmut. 34. Ta tem diut seṭhahan,

yim ranga rangaken bímáren andar ös giriftár, shifá, ta seṭha deo kaḍin ; ta tem dits na timan bad-rúhan katha karna tikiyázi tim ös tas zánán.

SÖRSÍ GALÍLAS MANZ YISÚ' SUND PHERUN.

35. Ta subhöí, gásh yina bónṭh,
su woth ta drao, ta äikis wírán jáyi
gao, ta tati mäṉjin du'á. 36. Ta
Shama'ún, ta yim tas süit ös, tim
gäi tas pata pata ; 37. Yeli tas nish
wöt, tas dopuk, Sörí chhí tse
tsánḍán. 38. Tem dop timan ;
Yiyiv, äs gatsau äiṉd päik qasban
manz, yuth ba tati ti kara manádí,
tikiyázi ba chhus awai ḳhötira
drámut. 39. Ta su ós sörsí Galílas
manz tihindian 'ibádatḳhánan andar
gäts gäts manádí karán, ta bad-rúhan
kaḍán.

AK MEṈDLAD BALRÁWUN.

40. Ta äik meṉdladan yith kär
tas minnat, ta tas bónṭhkani sijda
kärit dopnas ; Tsa ai yatsak, me

hekak sáf pák kärit. 41. Ta tas ao tas peṭh rahm, ta atha ziúṭh kärit lógnas atha, ta dopnas ; Ba chhus yatsán, zi tsa sapan pák sáf. 42. Táñ tsol tas mionḏ, ta su sapun pák sáf. 43. Ta tem kur tas tákíd ta táñ kurun rukhsat, 44. Ta tas dopun ; Ḳhabardár, káṉhsi ma wan keṉh, balki gats, ta panun pán háv káhinas, ta panani pák sáf sapnana ḳhötira di tim chíz niyáz yim Músáhan chhi muqarrar kärmit, yuth timan peṭh gawáhí ásan. 45. Lekin tem wani nebar nírit seṭha katha, ḳhass kärit käran yi kath mashhúr, ta Yisú' hiuk na näin pöṭh shahras andar ätsit, balki wírán jáyan andar rúd shahra nebar ; ta lúk ös prat tarafa tas nish yiwán.

Báb 2.

AK FÁLJILAD BALRÁWUN.

1. Keṉhtsau dohau pata yeli su Kafarnahúmas andar tsao, ta búzuk zi su chhu garas andar. 2. Ta tít lúk sapin jama', zi darwázas nish rúz

na jái ; ta su ós timan 'kalám bóznáwán. 3. Ta lúkau on ak fáljilad tsóran mahaniven peṭh tulit tas nish. 4. Yeli lúkan hindi galba sababa zónuk na tas nish änit, ta timau mutsróv su tálau yeti su ós ta mutsrit tsänik so chárpáí alónd, yath peṭh fáljilad shuṉgit ós. 5. Yisu'an dop, tihinz pats wuchit, fáljiladas ; Nichivi, chön gunáh sapin mu'áf. 6. Lekin keṉh faqíh yim tati bihit ös, pananian dilan andar läg soṉchni, zi 7. Yi kiyázi chhu yitha pöṭh wanán ? Yi chhu kufr wanán. Gunáh kus chhu mu'áf kärit hekán, äikis warai, ya'ní Ḳhudáyas ? 8. Táñ zón Yisú'an panani rúha süit, zi tim chhi pananian dilan andar yuth soṉchán, timan dopun ; Tohi kiyázi chhiva pananian dilan andar yitsa katha soṉchán ? 9. Sahl kyá chhu, fáljiladas yá wanun, zi Chön gunáh sapin mu'áf : yá yi wanun, zi Woth, panin chárpáí tul ta gats phér ? 10. Lekin yemi ḳhötira yuth tohi zöniv, zi Ádam sindis Nichivis chhu zamínas peṭh gunáhan hindi

mu'áf karnuk iḳhtiyár, (tem wun tas fáljiladas), 11. Ba chhusai tse wanán ; Woth, panin chárpáí tulit gats panun gara. 12. Ta su woth ta yakdam chárpáí tulit drao su sární thí nebar ; söri sapin hairán, ta Ḳhudáyi sund bajar kärit läg wanani; zi Asi wuch na záṉh yuth.

LEWÍAS NÁD DIUN.

13. Taupata gao su beyi jhílkis bäṭhis peṭh, ta söri jamá'at áyi tas nish, ta su log timan ta'lím dini. 14. Yeli su gatsán ós, tem wuch Halfaí sund nichuv Lewí guzar chaukí peṭh bihit, ta tas dopun ; Me pata pak. Taupata su woth ta tas pata pok. 15. Ta yitha pöṭh sapun zi su biúṭh temsindis garas andar gizá kheni, ta seṭha guzarwán ta gunahgár lúk bíṭh Yisu'as ta temsindian tsáṭan süit gizá kheni ; tikiyázi tim ös seṭha, ta tas pata ös pakán. 16. Ta Farísian hindiau faqíhau yi wuchit zi su ós gunahgáran ta guzarwánan süit gizá khewán ta tsáṭan wunuk ; Yi chhu guzarwánan

ta gunahgáran süit khewán chewán.
17. Yisú'an búzit wun timan; Tandurustan chhu na hakím hájat, balki bímáran; ba chhus na rást-bázan, balki gunahgáran nád dini ámut.

YISÚ' SINDIAN TSÁṬAN HINDI ROZA NA THAVNA ḲHÖTIRA.

18. Ta Yúhanná sind ta Farísían hind tsáṭ ös roza thawán; timau yith wun tas; Kyá chhu sabab, zi Yúhanná sind ta Farísían hind tsáṭ chhi roza thawán, magar chön tsáṭ chhi na roza thawán?
19. Yisú'an wun timan; Kyá sálar chhá fáqai rúzit hekán, yotáñ maharáza chhu timan süit? Yotáñ maharáza chhu timan süit, tim chhi na fáqai rúzit hekán.
20. Lekin tim doh yin zi maharáza yiyi timan nishi judá karna; temi waqta thawan tim roza.
21. Kóra kapruk marmat chhu na káṉh ak prönis poshákas peṭh lágán; tikiyázi su kóra kapruk marmat wáli tath poshákas trät, ya'ní nov prönis, ta su thseni ziyáda.
22. Ta nävis

maiyas chhu na káṉh ak pránian mashkan manz barán ; tikiyázi mashka phaṭan navi maiyi süit, ta mai ta mashka sapdan doshwai barbád : balki näv mai chhi naven mashkan andar thawán.

ÁDAM SUND NICHUV CHHU SABTUK MÁLIK.

23. Ta yitha pöṭh sapun zi su
ós Sabtaki doha zirá'atan manz
pakán ; ta temsind tsáṭ läg wati
pakán hel tsaṭni. 24. Farísíau wun
tas ; Wuch, yim kiyázi chhi Sabtaki
doha so köm karán yosa na rawá
chhe ? 25. Tem wun timan ; Kyá
tohí purva ná záṉh ti, zi Dáúdan kyá
kur, yeli temis ta temsindian sáthían
zarúrat peau ta bochihät sapin ?
26. Su kitha pöṭh gao sardár káhin
Abiyátár sindis 'ahdas manz Khudáyi
sindis garas andar, ta niyázächi
tsochi kheyan, yima káhinan warai
ása na káṉhsi kheni rawá, ta
pananian sáthían ti ditsan ? 27. Ta
tem wun timan ; Sabt chhu insána
sindi ḳhötira baniomut, na insán

BÁB 2.

Sabtaki ḳhötira : 28. Lekin Ádam sund Nichuv chhu Sabtuk ti málik.

Báb 3.

SABTAKI DOHA ÄIKIS SHAḲHSA SUND HUKHMUT ÄTHA BALRÁWUN.

1. Ta su tsao beyi 'ibádatḳhánas andar ; ta tati ós ak mahanuv, yemsund atha ós hukhmut. 2. Tim rúid tas zágani, zi yi ai emis Sabtaki doha balrávi, ta tas peṭh lagávao ilzám. 3. Tem wun tas mahanivis, yemsund atha ós hukhmut ; Manz bág sapan wodní. 4. Ta tem wun timan ; Sabtaki doha nekí karin chhá rawá, yá badí karin ? zuv bacháwun kina qatl karun ? Timau kär tsopa. 5. Tem kär tihinzi saḳhtdilí hindi sababa gamgín gätsit, gussa sán timan sární kun tsoshwaní tarafan nazar ta wunun tas mahanivis, zi Panun atha kar ziúṭh. Tem kur ziúṭh, ta temsund atha gao durust. 6. Táñ kur Farísíau nebar nírit Herodían süit temsindi

ḳhötira barḳhiláf mashwara, zi tas kitha pöṭh máran.

BAJAN BAJAN JAMÁ'ÄTSAN YISÚ' SINZ TA'LÍM DIN.

7. Ta Yisú' gao pananian tsáṭan süit jhílas kun ; ta Galíla peṭha päch ak bäḍ jamá'at tas pata ; ta Yahúdiya, 8. ta Yarúshalema, ta Idúmaya, ta Yardana apári, ta Súr ta Saidáhäik apörim yapörim áyi ak bäḍ jamá'at yi búzit zi su kits hish bäḍ köm chhu karán, tas nish. 9. Ta tem dop pananian tsáṭan ; zi Bíri hindi sababa thawan miáni ḳhötira ak lokäṭ náv taiyár yuth na tim me tal raṭan ; 10. Tikiyázi tem ós seṭhahan shifá diutmut ; chunáṉchi yít lúk saḳht bímáren andar ös giriftár, tim ös tas peṭha pewán, yuth tas atha lágan. 11. Ta bad-rúh yeli tas ös wuchán tas bónṭhkani ös pewán wäsit, ta krak tulit ös wanán, zi Tsa chhuk Ḳhudáyi sund Nichuv. 12. Ta su ós timan tákíd karán, yuth na me mashhúr käriv.

BÁB 3.

YISÚ' SIND BAH RASÚL.

13. Taupata khot su kohas peṭh,
ta yiman su pána ós yatsán tim
bulöwin pánas nish ; ta tim ai tas
nish. 14. Ta tem kär bah muqarrar,
yuth tas süit rózan, ta yuth timan
sózi zi manádí karan, 15. Ta bad-
rúhan hindi kaḍnuk ikhtiyár thawan:
16. Tim chhi yim, Shama'ún, yem-
sund náv Patras thowun ; 17. Ta
Zabdí sund nichuv Ya'qúb, ta
Ya'qúba sund boí Yúhanná, yemsund
náv Búanargis, ya'ní Bani Radd
thowun ; 18. Ta Andriyás, ta
Filippus, ta Bar-Tulmáí, ta Matí, ta
Tomá, ta Halfaí sund nichuv Ya'qúb,
ta Taddí, ta Shama'ún Qan'ání,
19. Ta Yahúdáh Iskariyotí, yem
su raṭnóv ti.

FARÍSÍAN HUND KUFR.

Su tsao äikis garas manz ; 20. Ta
yít lúk sapin beyi jama' zi tim hek
na gizá ti khet. 21. Yeli temsindiau
öshnáwao yi búz, ta tas drai raṭni ;

tikiyázi tim ös wanán, zi Su chhu beḳhud. 22. Ta faqíh yim Yarúshalema ändara ös ámit yi ös wanán, zi Tas süit chhu Ba'alzabúl, ta yi ti, zi Su chhu bad-rúhan hindis sardára sindi madada süit bad-rúhan kaḍán. 23. Ta tem äin tim pánas nish nád dit, ta tamsílan andar loguk wanani; Shaitán kitha pöṭh heki Shaitánas käḍit? 24. Ta kuni pádsháhäts andar ai nifáqí peyi, so pádsháhat heki na qáim rúzit. 25. Ta kuni garas andar ai nifáq peyi, su gara chhu na qáim rúzit hekán. 26. Ta Shaitán ai pánasí muḳhálif sapdit pánas andar nifáq trávi, su chhu na qáim rúzit hekán, balki temis chhu ḳhátima sapdán. 27. Lekin káṉh mahanuv chhu na káṉhsi zoráwar mahaniv sindis garas andar ätsit temsund asbáb lúṭa hekán nit, yotáñ na su tas goḍa zoráwaras ganḍi; ada lúṭi temsund gara. 28. Ba chhusava tohí poz wanán, zi Ádaman hindian nichiven hind söri gunáh ta sóruí kufr yi tim chhi wórán mu'áf yin karna:

29. Lekin yus akha Rúhu'l Qudsa
sindis haqqas andar kufr wóri, tas
yiyi na hargiz mu'áf karna, balki
hameshakis gunáhas chhu sazáwár :
30. Tikiyázi tim ös wanán, zi Tas
andar chhu bad-rúh.

YISÚ' SINZ RÚHÁNÍ RISHTADÁRÍ.

31. Taupata temsinz möj ta
temsind böí ai, ta nebarkani wodní
rúzit dowuk tas nád. 32. Ta bíra
ös tas apör yapör bihit, ta tem wun
timan ; Wuch, chön möj ta chön böí
chhí tse nebarkani nád diwán. 33. Ta
tem diut timan yi jawáb ; Kosa
chhe méin möj, ta kam chhi méin
böí ? 34. Ta timan peṭh yim tas
apör yapör bihit ös nazar kärit
wunun ; Wuchiv, méin möj ta
méin böí chhi yim ! 35. Tikiyázi
yus akha Ḳhudáyi sinzi marzíyi peṭh
paki, suí chhu mión boí ta beñi ta
möj.

Báb 4.

BIÓL WAWANWÖL SINZ TAMSÍL.

1. Ta taupata log su jhílkis bäṭhis peṭh ta'lím dini. Ta tas nish saméyi ak yíts bäḍ jamá'at, zi su biúṭh návi andar jhílas manz, ta sörí bíra rúz bihit jhílkis bäṭhis peṭh. 2. Ta su rúd timan tamsílan andar seṭha katha hechnávani, ta panani ta'lími manz wunan timan ; 3. Búziv : wuchiv, ak biól wawanwól drao biól wawani. 4. Ta wawani vizi sapun yitha pöṭh, zi ke̱nh peau wati hinzi béri peṭh ta jánwarau yith kheau su. 5. Ta ke̱nh peau kañi zamínas andar, yeti tath seṭha mets míj na, ta säi̱n mets na ásnaki sababa khot dawán ; 6. Yeli áftáb drao ti dod, ta múl na ásnaki sababa hukh. 7. Ta ke̱nh peau ka̱ṇḍian andar, ta käi̱nd, baḍéyi ta ti ruṭuk tal, ta tath drao na phal. 8. Ta ke̱nh peau rütis zamínas andar, ta su khot ta bäḍit onun phal ; ta kuni treh gun, kuni shéṭh gun, kuni drao hat gun

phal. 9. Ta taupata dop tem timan ; Yemis bózwin kan ásan, su búzin.

TAMSÍLAN MANZ WANANUK MAQSAD, TA GODNICHI TAMSÍLI HUND MA'NE.

10. Yeli su kunuí rúd, ta temsindiau sáthíau pruts tas timau bahau süit yiman tamsílan hindi
ḳhötira. 11. Tem wun timan, zi Tohí chhuva Ḳhudáyi sindi pádshá-hatuk sir dina ámut, lekin tihindi ḳhötira yim nebar chhi sáriai katha chhe tamsílan andar ásán ; 12. Yuth
wuchán ösit wuchan ta ma'lúm karan na, ta bózán ösit bózan ta zánan na ; yuth na zi phéran ta mu'áfí laban.
13. Taupata wun tem timan ; Kyá tohi chhiva ná yi tamsíl zánán ? Ada kitha pöṭh hekiv sáriai tamsíla zönit ? 14. Wawanwól chhu kalám wawán. 15. Yi wati hindis kináras
peṭh peau, yuth kalám chhu wawana yiwán, yi chhu yuth, zi yeli timau búz, ta Shaitán yakdam yith chhu

tath kalámas yus tihindian dilan
andar ós wawana ámut tulit niwán.
16. Ta tithai pöṭh yi kañian andar
wawana ao, yim chhi tim, yim kalám
búzit chhi jald ḳhushí sán mánán ;
17. Ta pánas andar chhi na temyuk
múl raṭán, balki ken̲htsan dohan ;
temi pata, yeli kalámaki sababa
ken̲h taklíf yá zulm chhuk wátán, ta
yakdam chhi khún̲t khewán. 18. Ta
yi kan̲ḍian andar ao wawana, tim
chhi tim yimau kalám búz, 19. Ta
dunyáhächi fikri ta diyáran hindi
fareba ta beyan beyan chízan hindis
tama'has andar dáḳhil sapnit chhi
kalámas tal raṭán, ta su chhu bephal
rózán. 20. Ta yi rütis zamínas andar
ao wawana, yim chhi tim yim kalám
chhi bózán ta mánán ta phal anán,
kán̲h treh gun, kán̲h shéṭh gun, ta
kán̲h hat gun.

TSÁN̲GICH TAMSÍL.

21. Ta tem wun timan ; Kyá
tsón̲g chhá yemi ḳhötira anán, zi
lon̲ganis yá chárpáí tal thawan ?

BÁḄ 4.

Kyá yemi ḳhötira chhi ná anán, yuth zúri peṭh thawan ? 22. Tikiyázi káṉh chíz chhu na khäṭit, magar yemi ḳhötira yuth záhir sapni ; ta khäṭit sapni na, lekin yemi ḳhötira yuth bózna yiyi. 23. Yas bózwin kan ásan, su búzin. 24. Taupata wun tem timan ; Ḳhabardár rúziv, zi kyá chhiva bózán ; yemi loṉgani süit tohi chhiva ménán, temí süit yiyi tuhindi ḳhötira ti ménana, ta tohí yiyi ziyáda dina. 25. Tikiyázi yas nish chhu, tas yiyi dina ; ta yas nish chhu na, tas yiyi ti ti nina yi tas nish chhu.

BIÓL KHASNÄCH TAMSÍL.

26. Ta tem wun ; Ḳhudáyi sinz pádsháhat chhe yits, yitha pöṭh ak shaḳhs zamínas andar biól wawi ; 27. Ta rátas shuṉgi ta dohas rózi hoshyár, ta su biól zevi, ta khasi, yitha pöṭh zi su záni na. 28. Zamín chhu pön pánai phal anán, goḍa ghása, taupata hel, ta pata helan andar bärit dána. 29. Yeli phal

papióv, ta su chhu tath yakdam drót wáyán, tikiyázi lónanuk waqt wót.

ÁSIR PHALICH TAMSÍL.

30. Taupata wun tem, zi Äs kath süit dimau Ḳhudáyi sinzi pádsháháts hishar, ta kath tamsíli manz karau bayán? 31. So chhe ásir phälis hish; zi yeli zamínas andar wawana chhu yiwán ta zamínikiau sárwí biáliau ḳhota chhu niuk; 32. Lekin yeli wawana ao, ta khäsit chhu sárwí tarkáriau ḳhota boḍ sapdán, ta yits hishi baji baji lanji chhu kaḍán, zi hawahäik parinda chhi temikis shihilis tal rózán.

YISÚ' SINZI TA'LÍMI HUND TARÍQA.

33. Ta su ós seṭhahan yitsnai tamsílan andar tihinzi 'aqli maujub timan kalám bóznáwán; 34. Ta tamsíli bagair ós na timan keṉh ti wanán, lekin ḳhalwatas andar ós pananian ḳháss tsáṭan sární kathan hund ma'ní bayán karán.

BÁB 4.

JHÍLAS PEṬH TUFÁN BAND KARUN.

35. Temi doha yeli shám sapun,
tem wun timan ; Yiyiv, apór tarau.
36. Ta so jamá'at trövit, yapör su ós,
niu timau su návi andar ; ta tas süit
ása beyi lokächi náva ti. 37. Tau-
pata kuḍun saḳht wao, ta lambak
läg návi yotáñ, zi náv ös ába süit
barna yiwán. 38. Ta su ós pána
namas peṭh shánd dit shungit ;
taupata wuznövit wunuk tas ; Ai
Ustáda, kyá tse chhai ná fikr, zi
äs chhi halák sapnán ? 39. Ta
wäthit kur tem wáwas mana', ta
lambakan wunun ; Ṭhahr, ta band
sapan ; ta wao sapun band, ta seṭha
amn sapun. 40. Taupata dopun
timan ; Tohi kiyázi chhiva khótsán ?
Wuni ti chhiva ná i'tiqád anán ?
41. Ta tim khúts seṭha, ta pánawain
läg wanani ; Yi kus chhu, zi wao
ta áb ti chhu hukm mánán ?

Báb 5.

ÄIKIS SHAḲHSAS SEṬHA BAD-RÚH KAḌIN.

1. Ta jhíla apór tärit wöt tim
Girásenionikis ʼiláqas andar. 2. Ta
yeli su návi ändara drao, táñ
samukh tas ak mahanuv yas andar
nápák rúh ós, qabrau ändara nírit.
3. Su ós qabran andar rózán, ta na
ós wain tas káṉh akha háṉklau
süit band kärit hekán; 4. Tikiyázi
wária laṭi ós beḍiau ta háṉklau
süit band karna ámut, lekin tem
phuṭri háṉkla ta beḍen karen ṭukra
ṭukra, ta káṉh ós na tas yél kärit
hekán. 5. Ta su ós rátas dohas
qabran andar ta kohan peṭh kraknád
karán, ta panun pán ós kañiau süit
chokalad karán. 6. Tem wuch Yisúʼ
dúri ta daurióv, ta sijda kurnas,
7. Ta baḍi áwáz kärit dopnas; Ai
Yisúʼ, Ḳhudá Taʼálá sindi Nichivi,
me kyá köm chhe tse süit? Tse
chhusai Ḳhudáyi sund qasam
diwán, me ma tráv ʼazábas andar.

8. Tikiyázi su ós tas wanán, zi Ai nápák rúha, yemis mahanivis ändara nér. 9. Ta tem pruts tas ; Tsa kvá chhuí náv ? Tem dopus ; Me chhu náv Lashkar, yemi ḳhötira zi äs chhi seṭha. 10. Ta tem kur tas seṭha zára pára, zi Asi mata kaḍta yemi 'iláqa ändara. 11. Ta tath jáyi ós kohas peṭh suaran hund ak boḍ khyul ghása khewán. 12. Taupata kur timau tas zára pára ta wunhas, zi Asi sózta human suaran manz, yuth äs timan manz atsau. 13. Ta tem diut timan ijázat, ta nápák rúh drai, ta timan suaran manz bíṭh, ta tem khyel yus taḳhminan zä sás ós, thsan chumba peṭha woṭh jhílas manz, ta jhílas manz phäṭit múid. 14. Ta suaran hind rachanwöl tsäl, ta shahras ta gáman wátnöwak ḳhabar. 15. Ta tim drai su ahwál wuchni, ta Yisú'as nish wuchuk su yas bad-rúh ös, ya'ní bad-rúhan hinz jamá'at, bihit ta palau nöl lögit ta hoshas andar ámut, ta tim khúts. 16. Ta wuchanwáliau wun temis shaḳhsa

sund ahwál, yas andar bad-rúh ös, ta suaran hund hál timan. 17. Ta tim läg tas zára pára karni, zi Sáni 'iláqa ändara nér. 18. Ta yeli su návi andar woth, ta yas andar bad-rúh ös, tem kär tas minnat, zi Ba róza tse süit. 19. Lekin tem diut na tas ijázat, balki tas wanun, zi Pananian lúkan nish gats panun gara, ta timan di ḳhabar, zi Ḳhudáwandan kits bäḍ köm kär cháni ḳhötira, ta tse peṭh kurun rahm. 20. Su gao, ta Dikapulisas manz log yemi kathi ḳhötira wanani, zi Yisú'an kits bäḍ köm kär miáni ḳhötira ; ta söri ös ta'ajjub karán.

ÄIKIS BÍMÁR ZANÁNI HUND SHIFÁ LABUN, TA ÄIKIS MURDA KÓRI HUND ZINDA SAPDUN.

21. Yeli Yisú' tur beyi návi ket apór, ta bäḍ jamá'at saméyi tas nish, ta su ós jhílkis bäṭhis peṭh. 22. Ta 'ibádatḳhánakiau sardárau ändara ak shaḳhs Yáír náv ao, ta tas wuchit peau temsindian khoran peṭh, 23. Ta

yi wänit kuran tas seṭha zára pára,
zi Méin lokäṭ kúr chhe marnas
taiyár: tsa yith thav panun atha
tas peṭh, yuth so bali ta zinda rózi.
24. Ta su gao tas süit; ta seṭha lúk
päik tas pata pata, ta tas peṭh ös
wäs wäs pewán. 25. Taupata áyi
ak zanána, yas bahau wariau peṭha
ós rat pakán, 26. Yemi seṭhahan
hakíman hind 'iláj ös kärmit, ta
panin sörí diyár ös ḳharch kärmit,
ta keṉh ósus na föida sapunmut,
balki seṭha ḳharáb ös gömäts.
27. Ta Yisú' sinz ḳhabar búzit,
jamá'äts manz áyi tas pätkin, ta
temsindis poshákas logun atha;
28. Tikiyázi so ös wanán, zi Ba ai
sirf temsindis libásas atha lága, ta
ba ba̱la. 29. Táñ sapun temis rat
band; ta tas sapun maḥsús, zi me lob
shifá bímári nishi. 30. Yakdam zón
Yisú'an zi me ändara drao shifáhuk
quwwat, ta jamá'äts kun phírit
dopun; Kem lóg ménis poshákas
atha? 31. Temsindiau tsáṭau dop
tas; Tsa chhuk wuchán, zi yít lúk
chhí tse peṭh wäs wäs pewán, ta

dapán chhuk ; Kem lóg me atha ?
32. Tem kär tsoshwani tarafan nazar,
yuth tas wuchi yem yi köm ös
kärmäts. 33. So zanána yi zönit,
zi me peṭh kyá asar sapun, khótsán
khótsán áyi, ta bónṭhkani pet
wununas sóruí hál poz poz. 34. Tem
wuṇn tas ; Kúir, chön i'tiqádan dituí
tse shifá ; salámatí sán gats, ta
panani bímári nishi bal. 35. Su
ós yí wanán, ta 'ibádatkhánakis
sardára sindi gara peṭha ai keṉh
zän ta wunhas, zi Chön kúr moyi ;
wain kiyázi chhuk ustádas taklíf
diwán ? 36. Yosa kath tim ös
wanán, Yisú'an kur na tath peṭh
tawajjuh, 'ibádatkhánakis sardáras
wunun ; Khóts ma ; faqt thav
i'tiqád. 37. Tem diut na Patrasas
ta Ya'qúbas ta Ya'qúbanis böis
Yúhannáhas warai beyi káṉhsi ti
pánas süit pakna. 38. Ta tim ai
'ibádatkhánakis sardára sindis garas
andar, ta tem wuch zi seṭha krak
chhi tulán, ta lúk chhi wadán.
39. Ta andar ätsit dopnak ; Tohi
kiyázi chhiva krak tulán ta wadán ?

BÁB 5.

Kúr chhe na mumäts, balki shungit chhe. 40. Tim läg tas peṭh asni. Lekin tem käḍ sörí nebar, ta kóri hund mól möj ta panin sáthí het, yeti kúr ös pemäts, andar tsao. 41. Ta kóri hund atha räṭit dopnas, Talítá qúmí; yemyuk tarjuma yi chhu, zi Ai kúir, ba chhusai tse wanán, woṭh. 42. Táñ wäthit läj so kúr pakni ta phérni; tikiyázi so ös baha wärish. Ta ath peṭh sapid lúk seṭha hairán. 43. Taupata diut tem timan tákíd kärit hukm, zi yuth na kánh záni: ta farmóvnak, zi Temis din kenh khena khötira.

Báb 6.

YISÚ' SUND PANANIS WATANAS MANZ NA MÁNANA YUN.

1. Tati nírit ao su pananis watanas andar, ta temsind tsáṭ päik tas pata pata. 2. Yeli Sabtuk doh wót, su log 'ibádatkhánas andar ta'lím dini; ta seṭha lúk sapin búzit hairán, ta wanani läg, zi Emis

kati áyi yítsa katha? ta yi kosa hikmat chhe yosa emis chhe baḳhshana ámäts, ta kits hishi karámäts chhe emsindi atha záhir sapnán! 3. Kyá yi chhu ná suí chhán, yus Maryami hund nichuv, ta Ya'qúba ta Yosesa ta Yahúdáha ta Shama'úna sund boí chhu? Ta emsinza beñi chhe ná sánian garan manz? Ta timau kheau temsindi süit khúṉt. 4. Yisú'an wun timan, zi Nabí chhu na pananis watanas ta pananian rishtadáran ta panani gara warai beyi kuni jàyi be'izzat sapdán. 5. Ta tem hiuk na káṉh mu'jiza hövit, yemi warai, zi keṉhtsan bímáran peṭh atha thävit diutun timan shifá. 6. Ta tem kur tihinzi bei'tiqádi peṭh ta'ajjub.

RASÚL MANÁDÍ HINDI ḲHÖTIRA SÓZIN.

Ta su phiur tsoshwani tarafaken gáman andar ta'lím diwán. 7. Ta tem äin tim bah pánas nish nád dit, ta zääz kärit loguk sózni, ta timan diutun bad-rúhan peṭh iḳhtiyár;

8. Ta hukm diutnak, zi wati hindi ḳhötira lóri warai ma niyiv keṉh; na tsoṭ, na júlí, na pananis kamarbandis andar poṉsa; 9. Magar paizár lögiv, ta zä pheron ma lägiv nöl.
10. Ta tem wun timan; Yeti tohi kuni garas andar ätsiv, ta tait rúziv, yotáñ na tati sapniv rawána. 11. Ta yemi jáyi hind lúk tohí qabúl karnáva na, ta tuhund bózan na, nérna waqta däniv pananian khoran hinz gard tati, yuth timan peṭh gawáhí ási. 12. Ta timau kär gätsit manádí, zi Tauba käriv; 13. Ta seṭha bad-rúh käḍik, ta seṭhahan bímáran tíl mälit diuthak shifá.

YÚHANNÁ BAPTISMA DINAWÖL SUND QATL SAPDUN.

14. Ta Herodes pádsháhan búz yi, tikiyázi temsund náv ós mashhúr sapunmut, ta tem wun, zi Yúhanná baptisma dinawól chhu sapunmut murdau ändara zinda, awai chhi yim mu'jize záhir sapnán. 15. Lekin keṉh ös wanán, zi Eliyyáh chhu, ta keṉh yi, zi Nabíau ändara chhu äikis

nabías hiu. 16. Magar Herodesan
wun búzit, zi Yúhanná yemsund kala
me tsaṭnóv, suí chhu zinda sapunmut.
17. Tikiyázi Herodesan ös pána
lúk súzit Yúhanná raṭnóvmut, ta
pananis böí Filippusa sinzi áshni
Herodiyása sinzi ḳhötira ósuk su
qaidḳhánas andar ludmut, tikiyázi
Herodesan ós tas süit néthar kurmut.
18. Ta Yúhannáhan ós tas wunmut,
zi Pananis böí sinz áshin chhai na
tse rawá. 19. Awai ḳhötira ös
Herodiyás tas süit dushmaní thawán,
ta yatsán ös zi temis mári, lekin
hiukun na mörit; 20. Tikiyázi
Herodes ós Yúhannáhas rástbáz ta
muqaddas zönit khótsán, ta temsinz
pásdári karán. Ta temsinza katha
búzit ós seṭha hairán sapdán; lekin
ḳhushí sán ós bózán. 21. Ta áḳhir
kár, yeli Herodesan kur panani
wohor wádika doha pananian
buzurgan ta faujiken sardáran, ta
Galílaken raísan ziáfat, 22. Ta
temsí Herodiyása sinz kúr tsáyi
andar, ta nätsit kurun Herodes ta
temsind päts ḳhosh; ta pádsháhan

wun tas kóri, zi Yi tsa yatsak me mang, ba dimai tse; 23. Ta tem kurus qasam, zi Yi tsa me mangak, panani aji pádsháhäts tám dimai tse. 24. Ta so dráyi nebar ta panani máji wunun, zi Ba kyá mangas? Temi wunus; Yúhanná baptisma dinawöl sund kala. 25. Táñ tsáyi so dawán andar pádsháhas nish, ta tas kurun yi 'arz; Ba chhas yatsán zi tsa ananáwak wuin Yúhanná baptisma dinawöl sund kala äikis majmu'as manz miáni khötira. 26. Ta pádsháh sapun setha gamgín, lekin pananian qasaman ta patsen hindi sababa hiukun na tas nakár kärit. 27. Ta táñ súz pádsháhan ak sipáh ta hukm diutnas, zi temsund kala ani. Su gao ta temsund kala tsotun qaidkhánas andar. 28. Ta äikis majmu'as manz thävit onun ta kóri diutun, ta kóri diut panani máji. 29. Ta temsindiau tsátau búz ta áyi, ta temsinz lásh tulit thäwak qabri andar.

BÁB 6.

PÁṈTS SÁS MAHANIV KHEÁWIN.

30. Ta rasúlau Yisú'as nish jama' sapnit, yi keṉhtsa timau kur, ta yi keṉhtsa timau hechnóvmut ós, sóruí kuruk tas bayán. 31. Tem wun timan ; Tohi yiyiv wírán jáyi andar, ta áráma hawáwa käriv : yemi ḳhötira zi seṭha lúk ös yiwán ta gatsán, ta timan ös na gizá khenäch ti fursat mélán. 32. Taupata gäi tim návi ket äikis wírán jáyi andar tanhá pöṭh. 33. Ta lúkau wuch tim gatsán, ta seṭhahau praznöv tim, ta seṭhahan shahran hind lúk saméyi, ta pakán pakán gäi tot, ta timan bónṭh wöt tot. 34. Yisú'an wuch návi ändara nírit ak bäḍ jamá'at, ta tas ao timan peṭh rahm, tikiyázi tim ös timan tíran hind pöṭh, yiman na pohul ási ; ta su log timan seṭha katha hechnávni. 35. Yeli áftáb woth, temsind tsáṭ áyi tas nish ta wunhas ; Yi jái chhe wírán, ta tsér gao seṭha. 36. Timan kar ruḳhsat, yuth tim tsoshwani tarafaken bastian

ta gáman andar gätsit, panani ḳhötira hen ken̠h khena ḳhötira mäl. 37. Lekin tem wun timan jawáb dit ; Tohi diyiv yiman khena ḳhötira. Timau dop tas ; Kyá äs gätsit anawa doan hatan dínáran tsochi mäl, ta yim kheávók ? 38. Tem wun timan ; Tohí nish käts tsochi chheva ? Gätsiv ta wuchiv. Timau wun tas daryáft kärit ; Pán̠ts, ta zä gáḍa. 39. Tem diut timan hukm, zi Sörí behnöviuk dramnas peṭh sabi. 40. Taupata bíṭh tim hat hat ta pan̠tsahan pan̠tsahan hinza saba banövit. 41. Taupata hetsa tem tima pán̠ts tsochi ta zä gáḍa, ta ásmánkun nazar kärit man̠jin barakat, ta tsochi phuṭrit ditsan tsáṭan, yuth tim timan bónṭhkani thawan ; ta tima zä gáḍa ti bögráven timan andar. 42. Ta timau sárwí kheyi ta sér sapin. 43. Ta timau tuji ṭukran hinza bah paji bärit, ta gáḍau ändara ti ken̠h. 44. Ta yimau tsochi kheyi, tim ös pán̠ts sás mahaniv.

BÁB 6.

YISÚ' SUND JHÍLKIS ÁBAS PEṬH PAKUN.

45. Ta táñ kär tem panin tsáṭ
majbúr, zi návi ket bihit gatsan
Baitsaidá apór tas bónṭh, yotáñ
su kari lúkan ruḳhsat. 46. Ta
timan ruḳhsat kärit, kohas peṭh gao
du'á maṉgni. 47. Yeli shám sapun,
ta náv ös jhílas manz bág, ta su ós
kunuí-zun bäṭhis peṭh. 48. Yeli
tem wuch zi tim chhi lamna süit
seṭha diqq sapinmit, tikiyázi wao
ósuk muḳhálif, ta röts hinzi patmi
pahara pok su jhílas peṭh tihinzi
návi kin, ta timan bónṭh nírit ós
yatsán gatsun. 49. Lekin yeli timau
su wuch jhílas peṭh pakán, ḳhayál
kuruk zi bhút chhu, ta krak tujik,
50. Tikiyázi söri khúts tas wuchit.
Lekin yakdam loguk kalám karni ta
wanani ; Ḳhátir jama' rúziv : ba
chhus ; khútsiv ma. 51. Taupata
ao su timan nish, ta návi peṭh khot,
ta wao ṭhahrióv : ta tim sapin
pananian dilan andar seṭha hairán ;
52. Tikiyázi timau ós na tsochan

hindi mu'jize ḳhötira zónmut, lekin tihind dil ös saḳht sapanmit.

GANNESARATKEN LŰKAN MANZ YISŰ' SIND MU'JIZE.

53. Yeli tim gäi apór ta Gannesaratken 'iláqan manz wöt, ta náv thäwak gháṭas peṭh. 54. Yeli návi peṭha khäit, táñ praznóv lúkau su. 55. Ta tath 'iláqakis tsoshwani tarafan dauréyi, ta prat tarafa läg lúk bímáran chárpáíyan ket tas nish anani, yeti yeti búzuk zi su chhu, tot tot phír tim het. 56. Ta yeti su kuni gámas yá shahras yá basti andar gao, timau thäiv bímár bázáran andar, ta tas kärak minnat, yuth tim sirf lágan temsindis poshákakis dámanas atha ; ta yítiau temsindis dámanas atha lóg, sörí baléyí.

Báb 7.

PÄZ PÁKÍZAGÍ CHHE ANDARŰNÍ TA RŰHÁNÍ.

1. Taupata saméyi Farísí ta keṉh faqíh ; tim ös Yarúshalema ändara

ámit. 2. Ta timau wuch zi temsind
ke̱nh tsáṭ chhi nápák, ya'ní atha
chhalna warai, tsoṭ khewán.
3. Tikiyázi Farísí ta sörí Yahúdí
chhi buzurgan hinzi riwáyäts sababa,
yotáñ na panin donwai atha wára
chhalan, totáñ chhi na khewán.
4. Ta bázára yith, yotáñ na gusl
karan, totáñ chhi na khewán ; ta
beyi chhe seṭha katha, yim qáim
thavna ḳhötira chhe timau buzurgan
nishi zima hena ḳhötira hechmatsa,
maslan piyála ta lóṭa ta trámiv bána
chhalin. 5. Taupata Farísíau ta
faqíhau pruts tas ; Kyá sabab chhu,
zi chön tsáṭ chhi na buzurgan hinzi
riwáyäts maujub pakán, balki atha
chhalna warai chhi tsoṭ khewán ?
6. Tem wun timan, zi Yasha'yáh
nabían kär tohí riyákáran hindis
haqqas andar ján nubuwwat ; yitha
pöṭh likhit chhu ; Yim lúk chhi
me wuṭhau süit 'izzat karán, lekin
yihind dil chhi me nishi dúr. 7. Ta
yim chhi beföida méin parastish
karán, tikiyázi tim chhi lúkan
hindian hukman hinz ta'lím diwán.

8. Tohi chhiva Ḳhudáyi sind hukm tark kärit insánan hinz riwáyäts mánán. 9. Ta tem wun timan; Panani riwáyäts mánnana ḳhötira kiuth hiu chhiva Ḳhudáyi sind hukm radd karán! 10. Tikiyázi Músáhan chhu farmóvmut, zi Pananis mölis ta panani máji kar 'izzat; ta yus akha pananis mölis yá panani máji bad wani, su yiyi zuva nishi márna. 11. Lekin tohi chhiva wanán; Harga ai káṉh pananis mölis yá panani máji wani, zi Yemi chízuk föida tse diun ósum, su sapun qurbán, ya'ní su sapun Ḳhudáyas nazr, 12. Ta tohi chhiva na tas beyi pananis mölis yá máji keṉh madad karna diwán. 13. Yitha pöṭh chhiva tohi Ḳhudáyi sund kalám panani riwáyäts süit, yosa tohí chheva járí kärmäts, radd karán; ta yiṭsai chhiva seṭha kámi karán. 14. Ta tem äin lúk beyi pánas nish nád dit, ta timan wunan, zi Tohi sörí búziv mión ta zöniv. 15. Káṉh chíz nebara insánas andar wötit chhu na nápák kärit hekán, lekin tim chíz yim insána sindi

ändara chhi nérán, timai chhi insánas nápák karán. 16. Káṉhsi ai bózwin kan ásan, búzin. 17. Yeli su bíri ändara gara gao, taupata pruts temsindiau tsáṭau tas temi tamsíli hund ma'ní. 18. Tem dop timan; Kyá tohi ti chhiva yithí nádán? Kyá tohi chhiva ná zánán zi káṉh chíz yus nebara chhu insánas andar wátán, su chhu na tas nápák kärit hekán; 19. Yemi ḳhötira zi su chhu na temsindis dilas andar, balki yeḍ andar chhu gatsán, ta zarúriyi andar chhu pewán? Yi wänit kärin sörí khenik chíz pák. 20. Taupata wunun; Yi insána sindi ändara chhu nérán, tí chhu insánas nápák karán. 21. Tikiyázi ändara, ya'ní insána sindi dila ändara, bad ḳhayál, harám-kárí, 22. Tsúra, ḳhún, ziná-kárí, tama', badí, mukr, shahwat-parastí, bad nazara, badgoí, sheḳhí, bewuqúfí chhi nérán; 23. Yim sörí bad chíz chhi ändara nírit insánas nápák karán.

BÁB 7.

ÄIKIS SÚRUFÍNÍKÍ ZANÁNI HINZ KÚR BALRÁWIN.

24. Taupata woth tati, ta Súr ta
Saidáhäken sarhaddan andar gao.
Ta äikis garas andar tsao, ta yatsán
ós, yuth na kán̠h záni ; lẹkin khäṭit
hiuk na rúzit. 25. Balki yakdam áyi
ak zanána, yemsinzi lokächi kóri
andar nápák rúh ós, temsinz ḳhabar
búzit, ta temsindian khoran peṭh
peyi. 26. Yi zanána ös Yúnání, ta
Súrufíní qaumäch. Temi kur tas
zára pára, zi Miáni kóri ändara
kaḍtan baḍ-rúh dúr. 27. Tem wun
tas, Goḍa di farzandan sér sapnana,
tikiyázi farzandan hinz tsoṭ nit
honian bónṭhkani tráwin chhe na
ján. 28. Temi wunus jawáb dit ;
Awa, Ḳhudáwanda, húin ti chhi meza
tala farzandan hindiau tsochi ṭukrau
ändara khewán. 29. Tem wun tas ;
Yemi kalámaki sababa gats ; bad-
rúh chhu cháni kóri ändara drámut ;
30. Ta temi wuch, gara gätsit, zi
kúr chhe palangas peṭh bihit, ta
bad-rúh chhus drámut.

BÁB 7.

AK ZUR TA PHOPH INSÁN BALRÁWUN.

31. Taupata gao su Súrkiau sarhaddau ändara nírit Saidáhächi wati Dikapuliskin sarhaddan andar yith wót Galílakis jhílas peṭh. 32. Ta lúkau on ak zur, yus phoph ti ós, tas nish, ta minnat kärhas, zi panun atha thav tas peṭh. 33. Tem niu ɓíri ändara lobkun, ta panani ungaji thsanian temsindian kanan andar, ta thok tröwan, ta temsinzi zevi mäthsin ; 34. Ta ásmánkun nazar kärit kuḍun ak áh, ta tas wunun ; Iffattah, ya'ní Mutsrana yi. 35. Ta temsind kan ai mutsrana, ta temsinzi zevi hund ganḍ ao mutsrana, ta su log sáf pöṭh katha karni. 36. Ta tem diut timan hukm, zi Káṉhsi gatsi na wanun ; lekin yuth su rúd timan mana' karán, tiúth ziyáda kur timau su mashhúr. 37. Ta tim gäi seṭha hairán, ta wunuk ; Yi keṉh em kur, sórí kurun rut ; su chhu zaren ɓóznuk ta kalen katha karnuk táqat diwán.

Báb 8.

TSÓR SÁS MAHANIV KHEÁWIN.

1. Timan dohan andar yeli beyi bäḍ bíra jama' sapin, ta timan nish ós na ken̲h khena ḳhötira, ta tem diut pananian tsáṭan pánas nish nád ta dopnak; 2. Me chhu yath bíri peṭh rahm yiwán, tikiyázi yim chhi barábar treyau doha peṭha me süit, ta yiman nish chhu na ken̲h khena ḳhötira: 3. Ba ai yim bochihät gara ruḳhsat karak, ta wati thäkit pean; ta ken̲h chhi yimau ändara dúri peṭha ámit. 4. Temsindiau tsáṭau diut tas jawáb; zi Yath biyábánas andar kati ani kán̲h yítsa tsochi, zi yiman kari sér? 5. Tem pruts timan, zi Tohí nish käts tsochi chheva? Timau wunus, Sat. 6. Taupata diut tem lúkan hukm, zi zamínas peṭh behan: ta tem hetsa tim sat tsochi, ta shukr kärit phuṭren, ta pananian tsáṭan gao diwán, yuth timan bónṭhkani thawan; ta timau thavi lúkan

bónṭhkani. 7. Ta timan nish ása keṉh lokächi gáḍa ti : tem dits tath peṭh barakat ta wunanak, zi Yima ti thaviúk bónṭhkani. 8. Chunáṉchi timau kheau ta sér sapin ; ta hurématsau ṭukran hinza tujek bah paji. 9. Ta lúk ös öṭhsaṭan tsór sás ; taupata kär tem tim rukhsat. 10. Ta su gao yakdam pananian tsáṭan süit návi ket bihit Dalmanútaken 'iláqan andar.

NISHÁN MAṈGANWALEN JAWÁB DIUN.

11. Taupata drai Farísí, ta tas süit läg bahs karni, ta ázmáishi khötira läg tas káṉh ásmání nishán maṉgni. 12. Tem koḍ dila ändara áh ta dopun ; Yemi zamánäik lúk kiyázi chhi nishán maṉgán ? Ba chhusava tohí poz wanán, zi yemi zamánaken lúkan yiyi na káṉh nishán dina. 13. Ta timan trövit biúṭh su beyi návi andar, ta apór gao.

APÄZ TA'LÍM, YOSA ḲHAMÍRAS SÜIT CHHE MASHÁBIT THAWÁN.

14. Ta timan gäyi tsoṭ nin mäshit ; ta návi andar ós na aki tsochi ziyáda timan nish keṉh. 15. Ta tem diut timan yi hukm, zi Ḳhabardár, Farísían hinzi ḳhamíri ta Herodesian hinzi ḳhamíri nishi rúziv hoshyár. 16. Tim läg pánawain katha karni ta wanani, zi Asi nish chhe na tsoṭ. 17. Lekin Yisu'an yi ma'lúm kärit wunun timan ; Tohi kiyázi chhiva katha karán, zi Asi nish chhe na tsoṭ? Kyá wuniktám chhiva ná tohi zánán ta samján? Kyá tuhind dil chhá saḳht sapinmit? 18. Äch chheva, ta tohi chhiva ná wuchán? Kan chhiva, ta bózán chhiva ná? Ta kyá tohi chhiva ná yád? 19. Yemi waqta me tima páṉts tsochi páṉtsan sásan hindi ḳhötira bögrávem, ta tohí käts paji tujiva ṭukran hinza bärit? Timau dopus ; Bah. 20. Ta yemi waqta sat tsochi tson sásan hindi ḳhötira phuṭrem,

ta tohí käts paji tujiva ṭukran hinza bärit ? Timau dopus ; Sat. 21. Tem wun timan, Kyá tohi chhiva ná wuni ti zánán ?

BAITSAIDÁHAS ANDAR AK ON GÁSHDÁR KARUN.

22. Taupata ai tim Baitsaidá. Ta lúkau on ak on tas nish, ta tas kuruk zára pára, zi Tas lágihe atha.
23. Tem kär tas änis thap, ta gáma ändara niun nebar käḍit ; ta temsinzan ächan thsanin thok, ta panin atha thävin tas peṭh, ta tas prutsun ; Kyá tsa chhuka keṉh wuchit hekán ? 24. Tem kär nazar ta dopnas ; Ba chhusak mahaniv wuchán ; tikiyàzi tim chhi me titha pöṭh pakán bózna yiwán yitha pöṭh kuil. 25. Taupata thäiv tem beyi temsinzan ächan peṭh panin atha, ta tem wuch wára pöṭh, ta balióv, ta sörí chíz log ṣáf sáf wuchni.
26. Taupata yi wänit kurun su panun gara rukhsat, zi yath gámas manz gätszi na.

BÁB 8.

PATRAS SUND MÁNNUN ZI YISÚ' CHHU MASÍH.

27. Taupata Yisú' ta temsind tsáṭ
gäi Qaisariya Filippiken gáman
andar ; ta wati pruts tem pananian
tsáṭan yi, zi Lúk kyá chhi me wanán
zi ba chhus ? 28. Timau diuthas
yi jawáb, zi Yúhanná baptisma
dinawól ; ta keṉh Eliyyáh ; ta
keṉh, nabíau ändara káṉh. 29. Tem
pruts timan ; Lekin tohi kyá chhiva
me wanán zi ba chhus ? Patrasan
wunus jawáb dit ; Tsa chhuk Masíh.
30. Taupata kur tem timan tákíd,
zi Miáni ḳhötira ma waniv yi káṉhsi.
31. Taupata log su timan ta'lím dini,
zi Zarúr chhu zi Ádam sund Nichuv
tuli seṭha dukh ta buzurg ta sardár
káhin ta faqíh karan tas radd, ta su
yiyi qatl karna, ta treyau dohau
pata sapni beyi zinda. 32. Ta tem
wain timan yi kath sáf. Patrasan
niu su alag, ta malámat logus karni.
33. Lekin su log phírit pananian
tsáṭan kun nazar kärit Patrasas
malámat karni, ta wunun ; Ai

BÁB 8.

Shaitána, me nishi sapan dúr, tikiyázi tsa chhuk na Ḳhudáyi sinzan kathan hinz, balki insánan hinzan kathan hinz fikr karán. 34. Taupata diutun lúkan pananian tsáṭan süit nád, ta dopnak; Yus akha me pata yun yätsi, ta panani ḳhudí nishi karin nakár, ta panun kóṭh tulin, ta me pata pakin. 35. Tikiyázi yus akha panun zuv bacháwun yätsi, su ráwari tath, ta yus akha miáni ta Injíli hindi ḳhötira panun zuv ráwari, su bacháwi tath. 36. Ta insán ai sörsí dunyáhas hásil kari, ta pananis zuvas wátnávi nuqsán, ta tas kyá wáti föida? 37. Ta insán kyá diyi panani zuva badla? 38. Tikiyázi yus akha yath zinákár ta ḳhatákár qaumas manz me nish ta miánian katha nish sharmi, Ádam sund Nichuv ti, yeli pananis Möl sindis jalálas manz pák maláikan süit yiyi, sharmi tas nish.

Báb 9.

1. Ta tem dop timan: Ba chhusava tohí poz wanán, zi Yim

yeti wodní chhi, yimau ändara chhi keṉh yith, zi yotáñ na Ḳhudáyi sinz pádsháhat wuchan qudräts sán yiwán, totáñ thsahan na mautak maza.

YISÚ' SINZ SÚRAT BADALNA YIN.

2. Shéyau dohau pata niu Yisú'an Patras ta Ya'qúb ta Yúhanná pánas süit, ta tim nín alag äikis thädis kohas peṭh tanhá; ta timan bónṭhkani badaléyi temsinz súrat: 3. Ta temsund poshák sapud yuth núrání ta seṭha safed, zi dunyáhas andar heki na káṉh dob tiuth safed kärit. 4. Ta Eliyyáh ao timan Músáhas süit dreṉṭh; ta tim ös Yisú'as süit katha karán. 5. Patrasan wun Yisú'as; Rabbí, són rózun chhu yeti rut: äs banáwau tre ḳhaima yeti; ak cháni ḳhötira, ak Músá sindi ḳhötira, ak Eliyyáhsa sindi ḳhötira. 6. Tikiyázi su ós na zánán, zi kyá jawáb diyi; yemi ḳhötira zi tim ös seṭha khútsmit. 7. Taupata kur äik obra lambakan timan peṭh, sáyi,

ta temi obra ändara áyi áwáz, zi Yi chhu mión ṭóṭh Nichuv ; emsund búziv. 8. Ta yeli timau yakdam tsoshwani tarafan nazar kär, ta Yisú'as warai wuchuk na beyi káṉh ti pánas süit.

ELIYYÁH SINDI YINA ḲHÖTIRA.

9. Yeli tim koha peṭha wasán ös, ta tem diut timan hukm, zi Yotáñ na Ádam sund Nichuv murdau ändara zinda sapni, yi keṉh tohí wuchmut chhuva, totáñ ma wäniv káṉhsi. 10. Timau thäv so kath yád ; ta tim ös pánawain bahs karán, zi murdau ändara zinda gatsun kyá gao ? 11. Taupata pruts timau tas ; zi Faqíh kiyázi chhi wanán, zi Eliyyáha sund yun chhu goḍa zarúr ? 12. Tem wun timan, zi Eliyyáh yiyi goḍa, ta sóruí keṉh kari goḍa durust ; lekin kyá chhu wajh zi Ádam sindis Nichiv sindis haqqas andar chhu likhit, zi su tuli seṭha taklíf, ta haqír yiyi karna ? 13. Lekin ba chhusava tohí wanán, zi Eliyyáh

chhu ámut, ta yi kenh temsindis haqqas andar lekhna chhu ámut, timau yi yots tas süit kuruk.

ÄIKIS KÄṬIS ÄNDARA BAD-RÚH KAḌUN.

14. Ta yeli su pananian tsáṭan nish ao, ta wuchin zi timan äind äind chhe bäḍ bíra bihit, ta faqíh chhi timan süit bahs karán. 15. Ta yáñ su wuch lúkau tim sapin seṭha hairán, ta temis kun dúrit kärhas salám. 16. Tem pruts timan ; Tohi kyá bahs chhiva timan süit karán ? 17. Ta bíri ändara wun äik jawáb dit tas, zi Ai Ustáda, me chhu panun nichuv, yas andar kul rúh chhu, tse nish onmut : 18. Yeti su tas chhu raṭán, zamínas peṭh chhus dörit diwán ; ta pus chhus yiwán khäsit, ta dand chhu ṭakán, ta hokhán chhu : ta me wanióv chánian tsáṭan zi tim kaḍan emis ändara, lekin timau hiuk na käḍit. 19. Ta tem wun timan jawáb dit ; Ai bei'tiqád qauma, ba kotám róza tohí süit ? Kotám kara tuhund bardásht ? Su

äniún me nish. 20. Ta su onuk tas nish ; ta yeli tem su wuch, ta yakdam kar rúhan naṭh ; ta su peau zamínas peṭh, ta pus khotus ta ḍulagin log dini. 21. Tem pruts temsindis mölis ; Yi kemi waqta peṭha sapun emis ? Tem dopus, Lokchára peṭha : 22. Ta seṭha laṭi diutun náras andar ta ábas andar dörit, yuth emis halák kari : lekin tsa ai ke̱nh hekak kärit, asi peṭh rahm kärit karta madad. 23. Yisú'an wunus ; Kyá ! Tsa ai hekak kärit ! Yus akhá i'tiqád chhu thawán, temsindi k̤hötira chhu sóruí ke̱nh sapdán. 24. Táñ wun temis käṭ sind möl krak tulit ; Ba chhus i'tiqád thawán, tsa kar miáni bei'-tiqádi hund 'iláj. 25. Yeli Yisú'an wuch, zi lúk chhi dórán dórán jama' sapnán, ta tath nápák rúhas dönṭit wunun ; Ai kali ta zari rúha, ba chhusai tse hukm karán, emis ändara nér, ta dobara ätszi na zá̱nh. 26. Su drao krak tulit ta seṭha ḍulagin dit nebar : ta su sapun murda hiu, yithuí zi seṭhahau dop,

zi su múd. 27. Taupata kär Yisú'an temsindis athas thap ta tulun thod, ta su woth thod. 28. Yeli su gara ao, temsindiau tsáṭau pruts tas tanhá pöth, zi Asi kiyázi hiuk na tas ändara käḍit? 29. Tem wun timan, zi Yuth hiu qism chhu na du'á warai kuni pöṭh nírit hekán.

YISÚ' SINZI QATL SAPDANÄCH PESHÍNGOÍ.

30. Taupata sapin tim tati rawána, ta Galílas andar wöt, ta su ós na yatsán zi káṉh záni; 31. Tikiyázi su ós tsáṭan ta'lím diwán, ta wanán, zi Ádam sund Nichuv yiyi lúkan hindian athan andar hawála karna, ta tim karan tas qatl, ta qatl sapnit wothi treyau dohau pata zinda. 32. Lekin tim ös na yi kath zánán, ta tas pritsna ös khótsán.

HALÍMÍ HINZ NASÍHAT.

33. Taupata ai Kafarnahúmas andar; ta yeli su garas andar ós, tem pruts timan, zi Tohi kyá ösiva wati bahs karán? 34. Timau kär tsopa;

tikiyázi timau ós wati ak äikis süit bahs kurmut, zi Boḍ kus chhu. 35. Taupata biúṭh su, ta timan bahan diutun nád, ta timan wunun, zi Káṉh ai yätsi goḍniuk sapnun, su sapnin sární pat, ta sární hund naukar. 36. Ta ak lokuṭ shur kurun timan manz bág wodní; taupata hiutun kochi, ta timan wunan; 37. Yus akhá yithau lokaṭiau shuriau ändara äikis shuris miáni náva qabúl kari, su chhu me qabúl karán; ta yus akhá me chhu qabúl karán, su chhu na me, balki tas yem ba chhus súzmut chhu qabúl karán.

BARÁDARÁNA MAHABBATÄCH TA'LÍM.

38. Yúhannáhan wunus, Ai ustáda, asi wuch ak shaḳhs yus cháni náva süit ós bad-rúhan kaḍán, ta äs läg tas mana' karni, tikiyázi su ós na sön pairawí karán. 39. Lekin Yisú'an wunuk; Tas ma käriv mana'; tikiyázi káṉh akhá chhu

na yus miáni náva süit mu'jize heki kärit, ta me bad radd wänit. 40. Yemi ḳhötira yus akhá asi ḳhiláf chhu na, su chhu sáni tarafa. 41. Yus akhá tohí tréshi piyála cháviva yemi ḳhötira zi tohi chhiva Masíh sind, ba chhusava poz wanán, zi su ráwari na panun ajr zánh. 42. Yus akhá yimau lokaṭiau ändara yim me peṭh chhi ímán anán, kánh ai khúnt kheávek, temsindi ḳhötira chhu behtar, zi temsinzi gardani yiyin ak bäḍ graṭa tsakäj ganḍna ta daryávas andar yiyin su pháṭwana. 43. Harga ai chón atha tse khúnt kheávi, ta su tráwun tsäṭit; ṭunḍa ösit zindagí andar atsun chhu cháni ḳhötira temi ḳhota ján zi zä atha ösit gatsak jahannamas andar, ta tath náras andar yus na zánh thseta chhu gatsán. 44. Yeti na chhi kem marán ta na nár thseta gatsán. 45. Ta chón khor ai tse khúnt kheávi, su tráwun tsäṭit; long sapnit zindagí andar atsun chhu cháni ḳhötira ján yemi ḳhota zi zä khor ásnai ta jahannamas andar gatsak, 46. Yeti

na chhi kem marán, ta na chhu nár záṉh thseta gatsán. 47. Chön äch ai tse khúṉt kheávi, so thsunun käḍit ; tikiyázi kón ösit atsun pádsháhäts andar chhu cháni ḳhötira ján yemi ḳhota zi zä äch ösit yik jahannamas andar nina, yeti náras andar tráwana yik. 48. Yeti na kem chhi marán, ta na nár thseta gatsán. 49. Tikiyázi prat akhá yiyi nára süit nún karna. 50. Nún chhu rut chíz ; lekin nún ai bemaza gatsi, ta su kemi süit yiyi mazadár karna ? Pánawain bäniv nún, ta ak äikis süit rúziv mílit.

Báb 10.

TALÁQAKI ḲHÖTIRA YISÚ' SINZ TA'LÍM.

1. Taupata woth su tati, ta Yahúdiyaken sarhaddan andar ta Yardana apór ao ; ta bíra läj tas nish beyi jama' sapnani, ta su log timan panani dastúra muwáfiq ta'lím dini. 2. Ta Farísí ai tas nish, ta á máishi pöṭh prutshas ; Kyá yi

chhá rawá, zi mard trávi panani áshni? 3. Tem wun timan jawáb dit, zi Músáhan kyá hukm chhuva tohí diutmut? 4. Timau dopus; Músáhan chhu ijázat diutmut, zi taláqnáma likhit trávin. 5. Lekin Yisú'an wun timan, zi Tem liúkh tuhinzi saḳhtdilí hindi ḳhötira yi hukm. 6. Lekin ḳhilqats hindi goḍa peṭha, Tem kär timan mard ta zanána pöida. 7. Awai ḳhötira trávi mard pananis mölis máji, ta panani áshni süit rózi. 8. Ta su ta temsinz zanána donwai sapnan akoí jism; pas tim chhi na zä, balki akoí jism chhi. 9. Awai ḳhötira yus Ḳhudáyan chhu joḍmut, tas ma tsäṭin insán. 10. Ta garas manz pruts beyi tsáṭau tas yemi ḳhötira. 11. Ta tem dop timan; Yus akhá panani áshni trávi, ta beyis süit kari néthar, su chhu tas goḍnichi barḳhiláf ziná karán. 12. Ta zanána ai pananis rünis trávi ta doyimis süit kari néthar, so chhe ziná karán.

BÁB 10.

LOKÄṬEN SHUREN SÜIT YISÚ' SUND MAHABBAT.

13. Taupata läg lúk shuren tas nish anani, yuth su timan atha lági, lekin tsáṭ läg timan ḍán̲ṭni. 14. Yisú' sapun yi wuchit nák̤hosh, ta timan wunun ; Shuren diyiv me nish yina ; timan ma käriv mana' ; tikiyázi K̤hudáyi sinz pádsháhat chhe yithni hinz hish. 15. Ba chhusava tohí poz wanán, zi yus akhá K̤hudáyi sinz pádsháhat shuir sind pöṭh qabúl kari na, su heki na tath andar zán̲h ätsit. 16. Taupata het tem tim panani kochi andar, ta timan peṭh atha thävit ditsan timan barakat.

YISÚ' SIND PÄZ TSÁṬ BANANIK TARÍQ̰A.

17. Ta yeli su nebar nírit wati ós pakán, ak shak̤hs ao tas nish daurán, ta tas bónṭhkani kuṭh nomrövit prutsun tas ; Ai nek ustáda, ba kyá kara yuth hameshächi zindagíyi hund wáris sapna ?

18. Yisú'an dopus; Tsa kiyázi chhuk me nek wanán? Káṉh chhu na nek, lekin ak, ya'ní Ḳhudá. 19. Tsa chhuk hukm zánán; Ḳhún ma kar, Ziná ma kar, Tsúr ma kar, Äpaz gawáhí ma di, Fareb dit ma kar nuqsán, Pananis mölis máji kar 'izzat. 20. Tem wun temis; Ai ustáda, me chhe lokchára peṭha yiman peṭh 'amal kärmäts. 21. Yisú'an kär tas peṭh nazar, ta mahabbata ao barna, ta tas wunan; Aki kathi hinz chhaí tse manz kamí: gats, yi keṉh tse chhuí kän ta garíban di, tse mélí ásmánas peṭh ḳhazána: ta yith pak me pata pata. 22. Emi kathi süit sapun su udás, ta gamgín gätsit gao: tikiyázi su ós boḍ máldár.

DAULATUK ḲHATRA, TA MASÍH SINḌI ḲHÖTIRA TEMIKI TRÁVNUK AJR.

23. Taupata kär Yisú'an tsoshwani tarafan nazar ta pananian tsáṭan wunun, zi Daulatmandan hund Ḳhudáyi sinzi pádsháhäts andar

atsun chhu seṭha mushkil! 24. Tsáṭ
sapin temsinziau kathau süit hairán.
Yisú'an wunuk beyi jawáb dit;
Bachchau, yim lúk diyáran peṭh
chhi i'tiqád thawán, tihindi ḳhötira
Ḳhudáyi sinzi pádsháhäts andar
atsun chhu seṭha mushkil!
25. Wúṉṭa sund sitsni-wölkin nérun
chhu temi ḳhota sahl, zi diyárawól
atsi Ḳhudáyi sinzi pádsháhäts andar.
26. Tim sapin seṭha hairán, ta
wanani lägis; Ada kus heki naját
läbit? 27. Yisú'an kär timan kun
nazar ta wunun; Yi chhu na
mumkin insánan nish, lekin
Ḳhudáyas nish chhu mumkin:
tikiyázi Ḳhudáyas nish chhu prat
keṉh sapdán. 28. Patras logus
wanani; Wuch, asi tróv sórui keṉh,
ta tse pata pata chhi pakán.
29. Yisú'an wunuk; Ba chhusava
tohí poz wanán, zi Yuth chhu na
káṉh, yem gara, yá böí, yá beñi, yá
möj, yá mól, yá shuir, yá zamín,
miáni ta Injíli hindi ḳhötira trówmut
chhu, 30. Ta wain labi na hat
guna yath zamánas andar; gara, ta

böí, ta beñi, ta máji, ta shuir, ta zamín, lekin taklíf tulit ; ta yivunis jahánas andar labi haiyáti abadí.
31. Lekin seṭha yim goḍnik chhi, tim sapnan patim, ta patim sapnan goḍnik.

YISÚ' SINZ MARNÄCH TA ZINDA SAPDANÄCH PESHÍNGOÍ.

32. Ta tim ös Yarúshalemächi wati manz pakán, ta Yisú' ós timan bónṭh bónṭh pakán : tim läg hairán sapnani ; ta yim pata pata ös pakán khúts. Taupata diut tem beyi timan bahan nád, ta loguk tima katha wanani, yim tas peṭh wáqi' sapinwuni ása, 33. Zi Wuchiv, äs chhi Yarúshalem gatsán ; ta Ádam sund Nichuv yiyi sardár káhinan ta faqíhan hawála karna ; ta tim din tas qatluk hukm, ta tas karan gair-qauman athi hawála ; 34. Ta tim karan tas ṭhaṭṭha, ta thoka thsänanas, ta kamchi dinas, ta qatl karnas ; ta treyau dohau pata wothi su zinda sapnit.

BÁB 10.

DUNYÁHAKI 'IZZATUK AK 'ARZ.

35. Ta Zabdí sind nichiv Ya'qúb
ta Yúhanná ai tas nish ta wunhas ;
Ai Ustáda, äs chhi yatsán zi yi keṉh
äs tse 'arz karau tsa karak sáni
ḳhötira. 36. Tem wun timan ; Tohi
kyá chhiva yatsán, zi ba kara
tuhindi ḳhötira ? 37. Timau dopus ;
Sáni ḳhötira kar yi, zi chönis
jalálas andar asi manza behau ak
tse döchin, ta ak tse khówirkin.
38. Yisú'an dopuk ; Tohi chhiva
na zánán zi kyá chhiva maṉgán.
Yus piyála ba chema, tohi hekiva
su piyála chat ? Ta yus baptisma
ba nima, tohi hekiva nit ? 39. Timau
dopus ; Äs hekau. Yisú'an dopuk ;
Yus piyála ba chema, tohi cheiv :
ta yus baptisma ba nima, tohi ti
niyiv ; 40. Lekin pánas döchin yá
khówirkin káṉh behnáwun chhe na
méin köm : lekin yihindi ḳhötira
taiyár chhe karna ámäts, tihindi
ḳhötira chhe. 41. Ta yeli timau
dahau tsáṭau yi búz, ta Ya'qúb ta

Yúhannáhas peṭh läg ḳhafa sapdani.
42. Lekin Yisú'an äin tim pánas
nish nád dit, ta wunanak; Tohi
chhiva zánán zi yim gair-qauman
hind sardár chhi, tim chhi timan
peṭh hukúmat karán; ta tihind
amír chhi timan peṭh ikhtiyár
háwán. 43. Lekin tohí andar chhu
na yi: balki yus akhá tohí andar
boḍ sapnun yätsi, su banin tuhund
naukar; 44. Ta yus akhá tohí andar
sardár sapnun yätsi, su banin sární
hund gulám. Tikiyázi Insána sund
Nichuv ti chhu na ámut zi ḳhidmat
wátis, balki ḳhidmat kari, ta panun
zuv diyi fidya seṭhahan hindi ḳhötira.

YARÍHOHAS MANZ AK ON GÁSHDÁR KARUN.

46. Ta tim ai Yaríhohas andar, ta
yeli su ta temsind tsáṭ ta ak bäḍ
bíra Yarího ändara ös nérán, Timáí
sund nichuv Bar-Timáí, ak on
faqír ós wati hindis bäṭhis peṭh
bihit. 47. Ta yi búzit zi Yisú'
Násarí chhu, krak tulit log wanani;
Ai Dáúda sindi Nichivi, ai Yisú', me

peṭh kar rahm. 48. Ta seṭhahau ḍóṇṭ tas, zi tsopa kari: lekin tem tujh temi ḳhota krak, zi Ai Dáúda sindi Nichivi, me peṭh kar rahm. 49. Yisú'an wun wodní rúzit; Tas diyiv nád. Taupata diut tas timau yi wänit nád, zi Ḳhötir jama' róz: woth, su chhuí tse nád diwán. 50. Su woth, panin palau ditin dörit, ta Yisú'as nish ao. 51. Yisú'an wunus; Tsa kyá chhuk yatsán zi ba kara cháni ḳhötira? Äin wunus; Ai Rabbúní, yi, zi ba sapna gáshdár. 52. Yisú'an dopus; Gats, chön i'tiqádan kuruk tsa ján. Táñ ao tas gásh, ta wati manz log tas pata pata pakni.

Báb 11.

YISÚ' SUND HÖVIT PÖṬH YARÚSHALEMAS MANZ ATSUN.

1. Yeli tim Yarushalemas nakha Zaitúnakis kohas peṭh Baitfagehas ta Bait'aniyyáhas andar wöt, tem súiz pananiau tsáṭau ändara zä zän. 2. Ta dopnak, zi Pánas bónṭhkankis gámas andar gätsiv, ta tath andar

atsánai tohí mélva ak ḳhar bachcha
gänḍit, yas peṭh na wuiniktám
káṉh insán chhu sawár sapunmut ;
su aniún mutsrit. 3. Ta káṉh ai
tohí waniva, zi Tohi kiyázi chhiva
yi karán ? ta wänzes, zi Ḳhudá-
wandas chhu bakár ; táñ sózi su
tas wápas yot. 4. Taupata gäi tim,
ta bachcha lobuk darwázas nakha
du-wätis peṭh gänḍit, ta tas läg
mutsrani. 5. Lekin yim lúk tati
wodní ös, timau manza wun
keṉhtsau timan ; Yi kyá chhiva
karán, zi ḳhar bachcha chhiva
mutsrán ? 6. Timau wunuk tithai
pöth, yitha pöṭh Yisú'an ósuk
wunmut : taupata diuthak gatsna.
7. Ta timau un su ḳhar bachcha
Yisú'as nish, ta panin palau trövik
tas peṭh ; ta su sapun tas peṭh
sawár. 8. Ta seṭhahau lúkau
wothröv panin palau wati, beyau
tsachi pananiau lágnaiyau ändara
kulen hinza lanji ta wothrávek.
9. Ta yim tas bónṭh bónṭh pakán ta
pata pata yiwán ös, krak tültül ös
wanán, zi Hosha'ná ; mubárak chhu

tas yus Ḳhudáwanda sindis návas peṭh chhu yiwán: 10. Mubárak chhu sönis mölis Dáúda sinzi pádsháhäts peṭh yosa yiwán chhe: 'álami báláhas peṭh Hosha'ná.

YISÚ' SINZ HAIKAL PÁK SÁF KARIN, TA AKH BEPHAL ANJÍRI KUL HUKHRÁWUN.

11. Ta Yarúshalemas andar ätsit tsao haikalas andar; ta tsoshwani tarafan sörí chíz muláhaza kärit gao timan bahan süit Bait'aniyyáh, tikiyázi shámuk waqt ós gómut.
12. Doyimi doha, yeli tim Bait' aniyyáh ändara drai, tas läj bochi.
13. Ta dúri peṭha wuchun ak anjíri kul, yath pan ós, ta gao, zi sháyad ath ási keṉh: lekin yeli tath nakha wót, pana bagair lobun na keṉh; tikiyázi anjíran hund ós na waqt.
14. Tem wun tath; Áyanda ma kheyin káṉh chón méwa. Ta temsindiau tsáṭau búz. 15. Taupata ai tim Yarúshalem: ta Yisú' log haikalas andar ätsit timan yim haikalas andar ḳharíd o faroḳht ös

karán nebar kaḍni, ta sarráfan hind
taḳhta ta kótar kananwálen hinza
chauki thsanian phirit ; 16. Ta tem
diut na káṉhsi haikali manz káṉh
bána heth pakna ; 17. Ta panani
ta'límí manz wunanak ; Kyá yi
chhu ná likhit, zi Mión gara yiyi
sární qauman hindi ḳhötira du'áuk
gara wanana ? lekin tohi chhevón
yi tsúran hinz goph banövmäts.
18. Ta sardár káhinau ta faqíhau
búz yi, ta mauqa' läg tsánḍni, zi
halák kitha pöṭh karón ; tikiyázi
tas ös khótsán, yemi ḳhötira zi
sörí lúk ös temsinzi ta'límí süit
hairán sapdán. 19. Ta dohai ós su
ta temsind tsáṭ sháman shahra
ändara nebar gatsán. 20. Ta subhan
yeli tim temi wati päik, ta su
anjíri kul wuchuk múla peṭha
hukhmut. 21. Patrasas áyi so
kath yád ta tas wunun ; Ai Rabbí,
wuch, yi anjíri kul, yath peṭh tse
la'nat kärit, hukhmut chhu.
22. Yisú'an wun timan jawáb dit ;
Ḳhudáyas peṭh thäviv pats. 23. Ba
chhusava tohí poz wanán, zi yus

akhá yath kohas wani ; woth, ta samundaras andar pe, ta pananis dilas andar kari na shakk, balki pats kari, zi yi keṉh wani ti bani, ta temsindi ḳhötira sapni tí. 24. Awai ḳhötira chhusava ba tohí wanán, zi yi keṉh tohi du'ás andar chhiva maṉgán, pats käriv zi tohí miúl, ta tuhindi ḳhötira sapdi. 25. Ta yeli tohi du'á maṉgna ḳhötira chhiva thod wothán, tohi ai káṉhsi peṭh keṉh shikáyat ásiva, tas käriv mu'áf ; yuth tuhund Mól ti yus ásmánas peṭh chhu tuhind qusúr mu'áf kari. 26. Lekin tohi nai mu'áf käriv, tuhund Mól ti, yus ásmánas peṭh chhu, tuhind qusúr ti kari na mu'áf.

PANANI IḲHTIYÁRA ḲHÖTIRA YISÚ' SUND SARDÁRAN JAWÁB DIUN.

27. Taupata ai tim beyi Yárúshalemas andar : ta yeli su haikalas andar ós phérán sardár káhin ta faqíh ta buzurg ai tas nish, 28. Ta tas dopuk ; Tsa kemi iḳhtiyára süit chhuk yima kámi karán ? yá

kem dituí tse yi iḳhtiyár, zi yima
kámi karak? 29. Yisú'an wunuk,
zi Ba chhusava tohí ak kath pritsán;
tohi diyiv jawáb, ta ba wanóva tohí,
zi yima kámi kemi iḳhtiyára süit
chhus karán. 30. Yúhanná sund
baptisma ósa ásmánaki tarafa, kina
insána sindi tarafa? Me diyiv jawáb.
31. Tim läg pánawain saláh karni, zi
Äs ai wanau ásmánaki tarafa, ta
su wani; Teli kiyázi äinva na tas
peṭh pats? 32. Lekin äs ai wanós;
Insána sindi tarafa—ta lúkan ös
khótsán, yemi ḳhötira zi söri lúk ös
Yúhannáhas wáqa'í nabí zánán.
33. Timau wun Yisú'as jawáb dit;
Äs chhi na zánán. Yisú'an wunuk;
Ba ti chhusava na tohí wanán zi
yiman kámen kemi iḳhtiyára süit
chhus karán.

Báb 12.

DACHHI BÁGAKEN ṬHEKEDÁRAN HINZ TAMSÍL.

1. Taupata loguk su tamsílan
andar katha karni ta wanani; Äik

shaḳhsan kur dachhi bág, ta tath gänḍan tsoshwani tarafan palyár, ta hauz khunun, ta burj lodun, ta su kurun bágwánan ṭhekas peṭh hawála, ta pána gao beyas mulkas. 2. Ta méwan hindis mausimas peṭh súzun ak naukar bágwánan nish, yuth bágwánan nishi bágaken méwan ḥund hissa ani. 3. Lekin timau roṭ su ta loihas, ta thsoruí súzuk. 4. Tem súz beyi beák naukar timan nish; lekin timau kur temsund kala zaḳhmí ta be'izzat kuruk. 5. Taupata súz tem beyi beák timan nish, ta timau kur su qatl: taupata súzin beyi seṭha; timau loí keṉhtsan timau ändara, ta keṉh kärik qatl. 6. Wain ós ak báqí, yus temsund ṭóṭh nichuv ós: patau-lákan súzun su timan nish, yi wänit, zi Tim karan ménis nichiv sund liház. 7. Lekin timau bágwánau wun pánawain; Yuhoí chhu wáris; yiyiv, yi karón qatl, ta mirás sapni són. 8. Taupata roṭ timau su, ta kuruk qatl, ta bágas nebar diutuk dörit. 9. Wain kyá kari málik? Su yiyi, ta timan

bágwánan kari halák, ta bág diyi
beyan. 10. Kyá tohí purva ná yi
nawishta, zi Yosa kain däslau radd
kär, soi banéyi konäch kain : 11. Yi
sapun Ḳhudáwanda sindi tarafa,
ta sáni nazari andar chhá 'ajíb ?
12. Ath peṭh läg tim tas raṭnäch
koshish karni ; lekin lúkan khúts ;
tikiyázi timau zón, zi tem wain yi
tamsíl asi peṭh : ta tas trövit gäi.

ZÄIJ DINA ḲHÖTIRA YISÚ' SIND FAISALA.

13. Taupata súiz timau keṉh
Farísí ta Herodí tas nish, yuth tas
kathan andar band karan. 14. Ta
yith wun timau tas ; Ai Ustáda,
äs chhi zánán, zi tsa chhuk päziyór,
ta káṉhsi hund chhuk na parwá
karán ; tikiyázi tsa chhuk na káṉhsi
hinz tarafdári karán, balki päzi süit
chhuk Ḳhudáyi sinzi wati hinz
ta'lím diwán. 15. Qaisaras zäij din
chhá rawá kina na ? äs dimawa,
kina na ? Tem wun tihund makr
zönit timan ; Tohi kiyázi chhiva me
ázmáwán ? Me nish äniv ak dínár,

yuth ba wucha. 16. Timau onus.
Tem wun timan ; Yi shakl ta náv
kemsund chhu ? Timau dopus,
Qaisara sund. 17. Yisú'an wunuk ;
Yi Qaisara sund chhu ti Qaisaras,
ta yi Ḳhudáyi sund chhu ti käriv
Ḳhudáyas adá. Tim läg tas peṭh
ta'ajjub karni.

SADÚQÍAN QIYÁMÄTS HINDI ḲHÖTIRA JAWÁB.

18. Taupata Sadúqí, yim wanán
chhi zi qiyámat chhe na, tas nish
yith kuruk tas yi suwál, zi. 19. Ai
ustáda, sáni ḳhötira chhu Músáhan
yi liúkhmut, zi harga kánshi hund
boí beaulád mari, ta temsinz áshin
rózi, temsund boí karin temsinzi
áshni süit, yuth pananis böi sindi
ḳhotira kari nasl pöida. 20. Sat
böí ös ; godnik kär áshin, ta beaulád
múd ; 21. Doyim kär so, ta beaulád
múd ; ta yithai pöṭh treyim ti ;
22. Yotáñ zi satwai múid beaulád.
Sární pata moyi zanána ti.
23. Qiyámäts manz kemsinz áshin
ási so ? tikiyázi satwani hinz áshin

ös banémäts. 24. Yisú'an wunuk ;
Kyá tohi má chhiva yemi sababa
süit gumráh sapinmit, zi na chhiva
kitáb i muqaddas zánán, na Ḳhudáyi
sinz qudrat ? 25. Tikiyázi yeli lúk
murdau ändara zinda sapdan, teli
sapdi na timan néthar, ta na karan,
balki ásmánas peṭh ásan malaikan
hí. 26. Lekin yemi bábat zi murda
sapnan zinda, kyá tohí purva ná
Músá sinzi kitábi manz käiṇḍ thari
hinz zikr, zi Ḳhudáyan dop tas, zi
Ba chhus Ibráhíma sund Ḳhudá,
ta Izháqa sund Ḳhudá, ta Ya'qúba
sund Ḳhudá ? 27. Su chhu na
murdan hund Ḳhudá, balki zindan
hund Ḳhudá chhu : pas tohi chhiva
baḍa gumráh sapinmit.

SÁRWÍ ḲHOTA BOḌ HUKM.

28. Ta faqíhau ändara äik zän
yem temsund bahs timan süit búz,
zónun zi tem diut timan rut jawáb.
Su ao tas nish ta prutsnas, zi Sární
hukman andar kus chhu goḍniuk ?
29. Yisú'an diutus jawáb, zi Goḍniuk
chhu yi ; Ai Isráíl bóz : Ḳhudáwand

són Ḳhudá chhu akoí: 30. Ta tsa kar Ḳhudáwand pananis Ḳhudáyas panani sárí dila süit, panani sárí zuva, panani sárí 'aqli, panani sárí táqata süit mahabbat. 31. Doyim chhu yi, zi Tsa kar pananis hamsáyas panun hiu mahabbat. Yimau ḳhota boḍ chhu na káṉh hukm. 32. Faqíhan wunus, Ai ustáda, kyá ján! tse wunut poz, zi su chhu kunuí, ta temis bagair chhu na beyi káṉh! 33. Ta tas gatsi sárí dila, sárí 'aqli, ta sárí táqata süit mahabbat karun, ta pananis hamsáyas pánas hiu mahabbat karun chhu sárwí dazwaniau qurbániau ta nazrau ḳhota boḍ. 34. Yeli Yisú'an wuch, zi tem diut dánáí süit jawáb, tas dopun; Tsa chhuk na Ḳhudáyi sinzi pádsháhäts nishi dúr. Taupata kur na káṉhsi tas suwál karnuk jur'at.

MASÍH DÁÚDA SINDI NICHIV SINDI ḲHÖTIRA.

35. Taupata wun Yisú'an haikalas andar ta'lím dina waqta yi, zi

Faqíh kitha pöṭh chhi wanán, zi Masíh chhu Dáúda ṣund nichuv? 36. Dáúdan chhu pána Rúhu'l Qudsaki hidáyata süit wunmut, zi Ḳhudáwandan wun ménis Ḳhudáwandas; Me dächinkin beh, yotáñ na ba chön dushman chánian khoran hinz chuik banáwak. 37. Dáúd chhu pána tas Ḳhudáwand wanán, ada kitha pöṭh banióv su temsund nichuv? Ta 'ámm lúk ös temsund ḳhushí sán bózán.

FAQÍHAN MALÁMAT KARIN.

38. Taupata wun tem panani ta'lími andar, zi Faqíhan nish ruziv ḳhabardár, yim zíṭh zíṭh jáma thsänit chhi phérán ta bázáran manz chhi salám yatsán. 39. Ta 'ibádatḳhánan manz goḍnichan kursian, ta ziáfatan manz herikani bihun chhi yatsán; 40. Ta tim chhi monḍan hind gara tsaki behnáwán, ta hávna ḳhötira chhi namáz zíṭhráwán; yiman ási ziyáda sazá.

BÁB 12.

ÄIKIS MONḌI HUND NAZR.

41. Taupata ós su haikalkis ḳhazánas bónṭhkani bihit wuchán, zi lúk kitha pöṭh chhi haikalkis ḳhazánas andar ponsa tráwán: ta wária daulatmand ös seṭha tráwán 42. Yiman manz aki garíb monḍi zanáni yith tröv zä dumbri, ya'ní oḍ ponsa. 43. Tem diut pananian tsáṭan pánas nish nád ta dopnuk; Ba chhusava tohí poz wanán, zi yim haikalkis ḳhazánas andar chhi tráwán, yemi garíb monḍi zanáni tróv timau sárwí hindi ḳhota ziyáda; 44. Tikiyázi sárwí tróv panani málaki seṭhahau ändara; lekin yemi tróv panani nádári hinzi háläts andar yi kenh emis ós, ya'ní panin sörí rózí.

Báb 13.

HAIKALI HINZ WÄS PENÄCH PESHÍNGOÍ.

1. Yeli su ós haikali ändara nérán, temsindiau tsáṭau ändara wun äik tas; Ai Ustáda, wuch, yima kitsa

kitsa kañi ta kitsa kitsa 'imárats chhe! 2. Yisú'an dop tas; Tsa chhuka yiman bajan 'imáratsan peṭh wuchán? Yeti rózi na kuni kañi peṭh kain báqí, yosa na trávna yiyi.

MASÍH SINDI YINUK NISHÁN. QAUMAN MANZ TAKLÍF.

3. Yeli su Zaitúnkis kohas peṭh haikalas bónṭhkani bihit ós, ta Patras ta Ya'qúb ta Yúhanná ta Andriyásan pruts tas tanhá pöṭh;
4. Asi wan, zi Yima katha kar sapnan? ta yeli yima sáríai katha púra sapdanas ásan, temi waqtan kyá nishán ási? 5. Yisú'an kur timan wanun shurú'; Ḳhabardár yuth na káṉh tohí gumráh kariva.
6. Seṭha yin miáni náva, ta wanan zi Su chhus bäi; ta seṭha karan lúkan gumráh. 7. Ta yeli tohi jang, ta jangan hinza ḳhabara búziv, tambalun gatsi na: yiman hund sapnun chhu zarúr; lekin temi waqta sapni na ḳhátima. 8. Tikiyázi qaum

yiyi qaumas peṭh, ta pádsháhat yiyi pádsháhäts peṭh wäthit ; jáyan jáyan peṭh yin buñil, ta drág wothi : yim ásan musíbatan hind goḍ.

TSÁṬAN HUND SATÁVNA YUN, TA DUNYÁHAS MANZ INJÍLI HINZ MANÁDÍ.

9. Lekin tohi rúziv ḳhabardár ; tikiyázi lúk karnava tohí 'adálatsan hawála, ta 'ibádatḳhánan andar yiyiva láina, ta hákiman ta pádsháhan bónṭhkani yiyiv miáni sababa házir karna, yuth tihindi ḳhötira ösiv gawáh. 10. Lekin zarúr chhu zi goḍa gatsi sární qauman manz Injíli hinz manádí karna. 11. Lekin yeli tohí nit hawála karnava, ta bónṭhai ma käriv andésha, zi äs kyá wanau ; balki yi keṉhtsa tohí temi gari wanana yiyiva, tí wanzi ; tikiyázi wananwöl chhiva na tohi, balki Rúhu'l Quds. 12. Ta boí böis, ta mól nichivis kari qatl karna ḳhötira hawála, ta nichiv wothan máji mölis barḳhiláf, ta timan márnáwan. 13. Ta miáni

návaki sababa thawan sörí lúk tohí süit dushmaní: lekin yus akhá áḳhirastám bardásht kari, suí labi naját.

YARÚSHALEMAS PEṬH ÁFÄTS.

14. Lekin yeli su wírán karanwól
makrúh chíz tath jáyi andar wodní
wuchiv, yeti na temyuk wodní
sapnun rawá chhu (paranwól zönin),
temi waqta yim Yahúdiyáhas manz
ásan, tim tsalan kohan peṭh; 15. Yus
pashas peṭh ási, su wasi na pananis
garas andar ken̲h kaḍna ḳhötira,
na atsi andar: 16. Ta yus lágnaiyi
andar ási, su gatsi na panin palau
nina ḳhötira pot phírit. 17. Lekin
timan peṭh chhu afsós yim timan
dohan duján ásan, ta yim dod
cháwanáwán ásan! 18. Ta du'á
män̲giv, yuth na yi wandas manz ási.
19. Tikiyázi tim doh ásan tithi
taklífan hind, zi ḳhilqäts hindi goḍa
peṭha yi Ḳhudáyan pöida kur, na
sapun wuniktám, na sapni zán̲h.
20. Ta Ḳhudáwand nai timan dohan
kam karihe, kán̲h ak ti bachihe na;

lekin timan barguzídan hindi ḳhötira, yim tem tsörmit chhi, tim doh karin kam.

APÄZ MASÍH TA APÄZ USTÁD.

21. Ta temi waqta ai káṉh tohí
wanava, zi Wuchiv, Masíh chhu yeti,
yá Wuchiv, huti, yaqín ma käriv.
22. Tikiyázi apäz Masíh ta apäz
nabí wothan, ta nishán ta 'ajíb
kámi háwan, yuth mumkin ai
sapni barguzídan ti karan gumráh.
23. Lekin tohi rúziv ḳhabardár:
wuchiv, me chhumava tohí sóruí
keṉh goḍní wunmut.

ÁDAM SINDIS NICHIV SUND ZÁHIR SAPNUN.

24. Lekin timan dohan andar,
temi musíbata pata, áftáb gatsi goṭ,
ta zún diyi na panun gásh, 25. Ta
ásmána peṭha pen tárak wäsit,
ta yim quwwat ásmánas peṭh chhi,
tim yin älráwana. 26. Ta temi
waqta wuchan Ádam sindis Nichivis
baḍa qudrata ta jalála sán obran

andar yiwán. 27. Temi waqta sózi su maláikan, ta pananian barguzídan kari zamínaki anda peṭha ásmánakis andas tám tsoshwani kunjau peṭha jama'.

MASÍH SINDI YINÄCH TAIYÁRÍ.

28. Wain hechiv anjíri kuli nishi ak tamsíl: yuthoí temich läṉḍ chhe narm sapnán, ta panawäthar chhi nérán, tohi chhiva zánán zi retakól chhu nazdík; 29. Yithai pöṭh yeli tohi wuchiv zi yima katha laji sapnani, zöniv zi nazdík chhu, balki darwázas peṭh chhu. 30. Ba chhusava tohí poz wanán, zi yotáñ na yima sárí katha sapnan, yi nasl sapni na ḳhatm. 31. Ásmán ta zamín badli: lekin miáni katha badlan na. 32. Lekin temi dohäch yá temi gari hindi ḳhötira chhe na káṉhsi ḳhabar, na ásmánaken maláikan, na Nichivis, siwái Mölis. 33. Ḳhabardár, hoshyár ta du'á maṉgán rúziv; tikiyázi tohi chhiva na zánán zi su waqt kar yiyi.

34. Yi chhu temis insána sind pöṭh hál, yus beyis mulkas andar chhu gómut, ta tem diut gara tráwana waqta pananian naukaran iḳhtiyár, ya'ní prat káṉshi ditsan panin köm bögrit, ta ḍíḍwánas diutun hukm, zi hoshyár rózi. 35. Emi ḳhötira rúziv hoshyár: tikiyázi tohi chhiva na zánán zi garuk málik kar yiyi; sháman, yá äji röts, yá kokar báṉgi, yá subhan; 36. Yuth na beḳhabar pöṭh yith tohí shuṉgit wuchiva. 37. Ta yi keṉh ba tohí chhusava wanán, tí chhus sární wanán, zi Hoshyár rúziv.

Báb 14.

YISÚ' SINDI QATL SAPDANA KHÖTIRA SARDÁRAN HUND SALÁH.

1. Doyau dohau pata ös Fasah ta 'Íd i Fatír: ta sardár káhin ta faqíh ös mauqa' tsánḍán, zi su kitha pöṭh karón qatl fareb dit; 2. Tikiyázi tim ös wanán, 'Íz doha na, yuth na lúkan andar balwa wothi.

BÁB 14.

YISÚ' SINDIS KALAS PEṬH 'ITR TRÁWIN.

3. Yeli su Bait'aniyyáhas andar, Shama'ún men̲dlada sindis garas andar khena ḳhötira ós bihit, aki zanáni äin jatámásí qímatí ḳhális 'itr sang i marmarkis 'itrdánas andar ; ta 'itrdán phuṭrun, ta 'itr tröwan temsindis kalas peṭh. 4. Lekin ken̲h läg pánawain dilan andar ḳhafa gätsit wanani ; Yi 'itr kiyázi áyi zái' karna ? 5. Tikiyázi yi 'itr yiyihe tren hatan dínáran ti ziyáda kanana, ta garíban yiyihe dina. Ta tim läg tas malámat karni. 6. Yisú'an wunuk ; Yi tröwún ; emis kiyázi chhiva diqq karán ? Emi kär me süit nekí. 7. Tikiyázi garíb ta gurbá chhi dohai tohí süit ; yeli tohi yätsiv, timan süit hekiv nekí kärit ; lekin ba róza na dohai tohí süit. 8. Lekin yi ken̲h emi hiuk temi kur ; temi mol dafn karna ḳhötira mión badan 'itri süit bónṭhai. 9. Ba chhusava tohí poz wanán, zi Sörsí dunyáhas manz, yeti kuni Injíli hinz

manádí yiyi karna, yi ti yi emi kur, emsinzi yádgárí ḳhötira yiyi wanana.

YAHÚDÁH ISKARIYOTÍ SINZ BEÍMÁNÍ.

10. Taupata Yahúdah Iskariyotí yus timau bahau ändara ós, sardár káhinan nish gao, yuth tas tihindis athas andar raṭnávi. 11. Tim gäi yi búzit ḳhosh, ta tas kuruk ropiyi dinuk iqrár. Ta su log mauqa' tsánḍni, zi kitha pöṭh yiyi raṭna ta hawála karna.

ÁḲHIRÍ FASAHÄCH TAIYÁRÍ.

12. 'Íd i Fatíraki goḍniki doha, ya'ní yemi doha Fasahaki ḳhötira zabh ös karán, temsindiau tsáṭau wun tas; Tsa kati chhuk yatsán zi äs gätsit karau cháni ḳhötira Fasah khenäch taiyárí? 13. Tem súiz pananiau tsáṭau ändara zä zän, ta timan dopun; Shahras manz gätsiv; ak shaḳhs samkhiva tohí ába noṭ het: tas pata päkiv; 14. Ta yot su atsi, temi garkis málikas wänzi; Ustád chhuí wanán, zi

BÁB 14.

Mión mihmán-ḳhána, yeti ba pananian tsáṭan süit Fasah khema, kati chhu? 15. Ta su háviva pána tohí ak boḍ báláḳhána sambölit ta farsh kärit: tati kärzi sáni ḳhötira taiyárí. 16. Ta tsáṭ gäi, ta shahras manz yith, yitha pöṭh tem ósuk dopmut tithai pöṭh lobuk, ta Fasah kuruk taiyár.

YAHÚDÁH SINZI BEÍMÁNÍ HINZ PESHÍNGOÍ.

17. Yeli shám sapun, ta su ao timan bahan süit. 18. Ta yeli tim bihit ös khewán, ta Yisú'an wunuk; Ba chhusava tohí poz wanán, zi tohí manz ak yus me süit khewán chhu, me raṭnávi. 19. Tim läg gamgín gatsni, ta ak ak kärit läg tas wanani; Kyá ba chhusa? 20. Tem wunuk, zi Su chhu bahau ändara ak, yus me süit chhu bánas andar atha tráwán. 21. Tikiyázi Ádam sund Nichuv, yuth temsindis haqqas andar chhu likhit, chhu gatsán; lekin tas insánas peṭh chhu afsós, yemsindi wasíla Ádam sund

Nichuv chhu raṭnáwana yiwán! Agar su insán pöida sapadihe na, temsindi ḳhötira ós ján.

'ASHÁ E RABBÁNÍ HUND MUQARRAR SAPDUN.

22. Ta tim ös tsoṭ khewánai zi
tem tuj tsoṭ, ta barakat mäṉgit
phuṭran, ta timan ditsan, ta dopnak,
zi Niyiv, yi chhu mión badan.
23. Ta piyála räṭit kurun shukr, ta
timan diutun; ta timau sárwí cheau
temi ändara. 24. Ta tem wun
timan, zi Yi chhu miáni 'ahduk su
rat, yus seṭhahan hindi ḳhötira chhu
hárna yiwán. 25. Ba chhusava tohí
poz wanán, zi dacha ras chema na
záṉh, tath dohas tám yotáñ na
Ḳhudáyi sinzi pádsháhäts andar nov
chema. 26. Ta gít gewit drai tim
nebar Zaitúnkis kohas peṭh.

TSÁṬAN HINZI BEWAFÁÍ HINZ PESHÍNGOÍ.

27. Ta Yisú'an dopuk; Tohi sörí
kheyiv khúṉt, tikiyázi likhit chhu,
zi Ba máran pohul, ta tír sapdan

pareshán. 28. Lekin panani zinda sapdana pata gatsa ba tohí bónṭh Galílas andar. 29. Patrasan wunus; Sörí ai khúṉt khen, lekin ba khema na. 30. Yisú'an dopus; Ba chhusai tse poz wanán, zi tsa az yemi röts, kokur doyi laṭi báṉg dina bónṭh, treyi laṭi karak mión inkár. 31. Lekin seṭha zór dit wunus tem; Agar tse süit marun ti peyi me, tóti kara na ba záṉh chón inkár. Yithai pöṭh wunus beyi sárwí ti.

GATSAMANE HINDIS BÁGAS MANZ YISÚ' SINZ JÁNKANÍ.

32. Taupata ai tim äikas jáyi yath Gatsamane náv ós, ta tem wun pananian tsáṭan; Yetit rúziv bihit, yotáñ ba du'á maṉga. 33. Ta Patras ta Ya'qúb ta Yúhanná niun pánas süit, ta seṭha hairán ta beqarár log gatsni. 34. Ta timan dopun; Mión zuv chhu seṭha gamgín, yuth zi marnäch naubat chhe wötsmäts: tohi ṭhahriv yeti, ta hoshyár rúziv. 35. Ta su pok bónṭh pahan, ta zamínas peṭh pet log

du'á mangni, zi harga sapdi, ta yi gär gätsin me nishi dúr; 36. Ta dopun; Ai Abbá, ai Máli tsa hekak sóruí kenh kärit; yi piyála kar me nishi dúr: lekin yi ba yatsán chhus ti na, balki yi tsa yatsán chhuk tí sapdin. 37. Taupata ao su, ta tim wuchin shungit, ta Patrasas dopun; Ai Shama'úna, tsa chhuka shungán? Kyá tsa hiukuk ná äikis gari hoshyár rúzit? 38. Hoshyár sapdiv, ta du'á mängiv, yuth na zi ázmáishi andar peyiv: rúh chhu bilkul razámand, lekin jism chhu kamzór. 39. Su gao beyi ta soí kath wänit mänjin du'á. 40. Ta beyi yith wuchin tim shungit, tikiyázi tihinza äch ása nindri süit gobématsa; ta tim ös na zánán, zi temis kyá jawáb dimau. 41. Taupata trémi laṭi yith dopnak; Wain shungiv ta árám käriv: bas, waqt chhu wótmut; wuchiv, Ádam sund Nichuv chhu gunahgáran hindian athan andar hawála karna yiwán. 42. Wäthiv, pakau: wuchiv, mión raṭnáwanwól chhu nazdík wótmut.

BÁB 14.

YISÚ' SUND RAṬNA YUN.

43. Su ós yi wanán, zi táñ ao Yahúdáh, yus timau bahau ändara ós, ta tas süit ös ak jamá'at shamshéra ta läṭh het sardár káhinan ta faqíhan ta buzurgan hindi tarafa.
44. Ta temsind raṭnáwanwöl ós timan yi nishán diutmut, zi Yas ba bosa dima, suí chhu: räṭit gatsi ḳhabardárí sán niun. 45. Su yith gao yakdam tas nish, ta dopnas; Ai Rabbí, ta bosa kärnas. 46. Timau tröv tas peṭh atha ta ruṭuk.
47. Timau ändara yim tati wodní ös, äik käḍ shamshér, ta sardár káhina sindis naukaras peṭh chalöwan, ta temsund kan tsoṭun. 48. Yisú'an dopuk; Kyá tohi chhiva shamshéri ta läṭh het me tsúra sind pöṭh raṭni drámit? 49. Ba ósus prat doha tohí nish haikalas andar ta'lím diwán, ta tohí ruṭwós na ba: lekin yi sapun yemi ḳhötira zi nawishta sapnan púr.
50. Ta söri tsáṭ tsälis trövit.
51. Lekin ak jawán yas zövij tsádar badanas peṭh wälit ös su pokus pata;

su roṭ lúkau, 52. Lekin tem tröv tsádar ta nethanonoí tsul.

YAHÚDÍAN HINZI SADR 'ADÁLÄTS MANZ YISÚ' SINZI MUQADDAMÄTS PESHÍ.

53. Taupata niuk Yisú' sardár káhinas nish: ta söri sardár káhin ta buzurg, ta faqíh sapin tas nish jama'. 54. Ta Patras log dúr hana peṭha tas pata pata pakni, ta sardár káhin sindis dálánastám gao: ta naukaran süit bihit log nára süit pán wushnávni. 55. Ta sardár káhin ta sörí sadr 'adáläts hind ziṭ läg Yisú' sindi qatl karna ḳhötira tas barḳhiláf gawáhí tsánḍni, lekin läbak na. 56. Tikiyázi seṭhahau ditsa tas peṭh apäza gawáhíyi, lekin tihinza gawáhíyi ása na barábar. 57. Taupata keṉhtsau wäthit dits tas peṭh apäz gawáhí, zi 58. Asi chhu emis yi wanán búzmut, zi Yi pák haikal yus athau süit chhu ladna ámut lúran, ta tren dohan andar ladan doyim, yus athau süit ási na ladna ámut.

59. Lekin ath peṭh ti sapin na tihinz gawáhí barábar. 60. Taupata pruts sardár káhinan manz bág thod wäthit Yisú'as, zi Kyá tsa chhuk ná káṉh jawáb diwán? Yim kyá gawáhí chhi tse barḳhiláf diwán? 61. Lekin su rúd tsopa kärit, ta keṉh jawáb diutnak na. Sardár kahinan prutsas beyi ta dopnas; Kyá tsa chhuka Masíh, tas Mubáraka sund Nichuv? 62. Yisú'an wunus; Awa, ba chhus: ta tohi wuchún Ádam sund Nichuv Q̰ádir i Mutlaqas dächin kin bihit, ta ásmánaken obran süit yiwán. 63. Ta sardár káhinan wun panin palau tsäṭit; Asi kyá chhu gawáhan hund hájat? 64. Tohí búziva yi kufr: tuhinz kyá chhe ráe? Timau sárwí diut fatwá, zi Su chhu qatlas láiq. 65. Taupata lägis keṉh thoka thsanani, ta buth walni, ta mushta márni, ta wanani, Nubuwwatchi katha bózta! ta piyádau lӧihas thápéra, ta pananis qabzas manz niuk.

BÁB 14.

PATRAS SUND YISÚ' SUND PAIRAU SAPDANUK INKÁR KARUN.

66. Yeli Patras bona áṉgnas andar ós, ta sardár káhina sinzau lauṉḍiau ändara áyi ak tot, 67. Ta Patras wuchun pán wushnáwán ta nazar kärnas ta dopnas ; Tsa ti ósuk tas Násarí Yisú'as süit. 68. Tem kur inkár, ta wunun, zi Ba na chhus zánán, ta na chhum fikri tarán, zi tsa kyá chhak wanán ; taupata gao su nebar ḍeoḍí manz ; ta kokran dits báṉg. 69. Ta so lauṉḍ läj tas kun nazar kärit timan yim tatit wodní ös beyi wanani ; Yi chhu timau ändara. 70. Lekin tem kur beyi inkár. Ta keṉhtsa waqta pata timau yim tatit wodní ös Patrasas wunuk beyi ; Päz pöṭh chhuk timau ändara, tikiyázi tsa chhuk Galílí ti. 71. Lekin su log la'nat karni ta qasam kheni, zi Ba chhusan na su insán zánán, yemsinz tohi chhiva zikr karán. 72. Táñ dits doymi laṭi kokran báṉg. Ta Patrasas peyi so

kath yád yosa Yisú'an tas ös wain-mäts, zi Kokur doyi laṭi báṉg dina bónṭh karak tsa tréyi laṭi mión inkár. Ta ath peṭh gaur kärit log su wadni.

Báb 15.

PUNTIYUS PÍLÁTUSA SINZI KACHAHRI MANZ YISÚ' SINZI MUQADDAMÄTS PESHÍ.

1. Ta yáñ subh sapun, sardár káhinau kur buzurgan ta faqíhan ta sární sadr 'adálatwálen het saláh, Yisú' ganḍnóvok ta nit koruk Pílátusas hawála. 2. Ta Pílátusan pruts tas ; Kyá tsa chhuka Yahúdían hund pádsháh ? Tem wun tas jawáb dit ; Tsa chhuk pána wanán. 3. Ta sardár káhin läg tas peṭh seṭha ilzám lágni. 4. Pílátusan kur tas beyi suwál ta yi dopnas ; Tsa chhuk na keṉh jawáb diwán ? wuch, yim käitáhan kathan hind ilzám chhí tse peṭh lágán ? 5. Yisú'an diutas na beyi keṉh jawáb, yuth zi Pílátusan kur ta'ajjub. 6. Ta su ós 'Íz peṭh

äikis qaidis, yemsindi ḳhötira lúk ös 'arz karán tihindi ḳhötira tráwán. 7. Ta Bar-Abbá náv ak insán ós timan bágian süit qaidas manz piomut, yimau fasádas andar ḳhún ós kurmut. 8. Ta jamá'at läj hiur khäsit tas 'arz karni, zi Yi chón dastúr chhu, ti kar sáni ḳhötira. 9. Pílátusan diut timan yi jawáb ; Kyá tohi chhiva yatsán zi ba tráwan tuhindi ḳhötira Yahúdían hund pádsháh ? 10. Tikiyázi tas ós ma'lum, zi sardár káhinau chhu yi hasada süit me hawála kurmut. 11. Lekin sardár káhinau tuj bíra, yuth Pílátus tihindi ḳhötira Bar-Abbásas trávi. 12. Pílátusan wun dobára timan ; Yas Yahúdían hund pádsháh chhiva wanán, tas kyá kara ba ? 13. Timau tuj krak, zi Su lädiún köṭhis peṭh. 14. Ta Pílátusan wun timan ; Kiyázi, em kyá badí chhe kärmäts ? Timau tuj temi ḳhota krak, zi Su lädiún köṭhis. 15. Pílátusan, lúkan ḳhosh karnaki irádaki sababa, tihindi ḳhötira trowun Bar-Abbá, ta Yisú'as ditin

kamchi ta hawála kurnak, yuth köṭhis yiyi ladna.

ROMÍ SIPÁHAN HIND ṬHAṬṬHA YISÚ'AS PEṬH.

16. Ta sipáhau niu su tath áṉgnas andar, yath Praitoriyun chhi wanán; ta söri palṭan äinik nád dit. 17. Ta timau lóg tas wozul choga nöl, ta kanḍian hund táj banövit thowhas kalas peṭh; 18. Ta tas läg salám karni, zi Ai Yahúdían hindi pádsháha ádáb! 19. Ta tim ös temsindis kalas peṭh narkón láyán, ta thoka thsanán, ta kuṭh nomer nomer ös tas sijda karán. 20. Ta yeli tas ṭhaṭṭha kärit moklé, tas wóluk wozul choga ta panin palau thsanhas; taupata niuk su nebar köṭhis ladni.

YISÚ' SUND KÖṬHIS DINA YUN, TA LA'N TA'N TULUN.

21. Ta Shama'ún náv ak Kurení insán, yus Sikandar ta Rúfusa sund mól ós, diháta ändara yith pok tapör; timau roṭ su begári, zi temsund kóṭh tuli. 22. Ta timau

on su Gulgutá jáyi peṭh, yemyuk
tarjuma Khásari hinz jái chhe.
23. Ta murr milavit mai ditshas
chena ḳhötira, magar tem roṭuk na.
24. Ta timau khól su köṭhis, ta
temsindian palauan peṭh tráwek
chíri, zi kas kyá meli, tim bögrövik.
25. Ta pahar ós doh khutmut yeli
timau su khól köṭhis peṭh. 26. Ta
temsund ilzám líkhit lóguk tas peṭh,
zi YAHÚDÍAN HUND PÁDSHÁH.
27. Ta timau khöl tas süit zä rahzan
köṭhis, ak tas dächin, ta beák
khówirkin. 28. Táñ sapun su
nawishta púr yemyuk mazmún yi
chhu, zi Su ao badkáran andar
gaṉzrana. 29. Ta yim temi wati ös
pakán kalan zír zír kärit ös tas
la'n ta'n karán, ta wanán, zi Wáh!
haikalaki lúranwáli, ta tren dohan
manz banáwanwáli, 30. Káṭhi
peṭha wäsit bacháu panun pán.
31. Yithai pöṭh sardár káhinau ti,
faqíhan süit mílit, pánawain ös
ṭhaṭṭha kärit wanán; Em bachöv
beyi, panun pán chhu na bachövit
hekán. 32. Isráílian hund pádsháh

Masíh, wain wästan káṭhi peṭha bon, yuth äs wuchit anau pats. Ta yim tas süit ös köṭhis khálna ámit, tim läg tas la'n ta'n karni.

YISÚ' SUND MARUN.

33. Yeli do pahar sapun, ta sörsí mulkas sapin añigaṭa, ta tréymis paharas tám rúz. 34. Ta tréymi pahara wun Yisú'an baḍi áwáz kärit, zi Ilohí, Ilohí, lamá shabaqtaní? yemyuk tarjuma yi chhu, Ai miáni Khudáyi, ai miáni Khudáyi, tse kiyázi tróvthas ba?
35. Yim nazdík wodní ös, timau manza keṇthsau yi búzit wunuk; Wuchiv, su chhu Eliyyáhas nád diwán. 36. Ta ak gao timau ändara dawán, ta isfanj korun sirkis andar tar, ta narkönis peṭh thävit thsahanóvuk ta dophas; Ṭhahariv, wuchau, Eliyyáh chhá emis wálni yiwán yá na. 37. Taupata kär Yisú'an baḍi áwáz, ta zuv diutun.
38. Ta haikaluk parda phoṭ heri peṭha bon tám, ta zä ṭukra gös. 39. Ta yus súbadár tas bónṭhkani wodní ós,

tem wuch su yitha pöṭh zuv diwán,
ta wunun, Yi mahanuv ós päz pöṭh
Ḳhudáyi sund Nichuv. 40. Ta keṉh
zanána ása dúri rúzit wuchán:
timan manz ös Maryam Magdalíní,
ta lokṭis Ya'qúba ta Yosesa sinz möj
Maryam, ta Salome; 41. Yeli su
Galílas manz ós, yima ása temsinz
pairawí ta ḳhidmat karán, ta beyi
ti ása seṭha zanána yima temis süit
Yarúshalemas manz ása ámatsa.

YISÚ' SUND DAFN SAPDUN.

42. Yeli shám sapun, ta yemi
ḳhötira zi Taiyárí hund doh ós, yus
Sabta bónṭh ak doh chhu ásán;
43. Arimatiyahuk rózanwól Yúsuf
ao, yus ak 'izzatdár mushír ta pána
ti ós Ḳhudáyi sinzi pádsháhäts
prárán, ta jur'ata sán gao Pílátusas
nish ta Yisú' sinz lásh mäṉjnas.
44. Ta Pílátusan kur ta'ajjub zi
su múd yuth jald; ta súbadáras
diutun nád ta prutsnas, zi Tas gaoa
seṭha waqt múdmätis? 45. Yeli
súbadáras nish hál korun ma'lúm, ta
lásh divnövan Yúsufas. 46. Tem

hets ak zövij tsádar mäl, ta lásh wölit wäjin tath tsádri andar, ta äikis qabri andar thävan, yosa palas manz ös khanana ámäts, ta tath qabri hindis gälis peṭh thävan ak kaiñ ḍulvit. 47. Ta Maryam Magdalíní ta Yoses sinz möj Maryam ös wuchán, zi su kaiti ao thavna.

Báb 16.

YISÚ' SUND ZINDA SAPDUN.

1. Yeli Sabtuk doh gao, Maryam Magdalíní ta Ya'qúba sinzi máji Maryami ta Salomeyi het ḳhoshbudár chíz mäl, yuth yith tas mathan. 2. Haftaki goḍniki doha seṭha suli, áftáb khasan vizi, áyi tima qabri peṭh. 3. Ta pánawain ása wanán, zi Sáni ḳhötira kus ḍulvi qabri gali peṭha kaiñ? 4. Yeli timau nazar kär, ta wuchak zi kaiñ chhe ḍulävmäts, tikiyázi so ös seṭha gob. 5. Ta qabri andar ätsit wuch timau ak jawán safed jáma nöl lögit dächinkin bihit, ta seṭha khótsa. 6. Tem dop timan,

Ma khútsiv ; tohi chhiwón Yisú' Násarí, yus maslúb ós sapunmut, tsándán : su chhu zinda sapunmut ; yeti chhu na ; wuchiv, yi chhe so jáyi yeti timau su ós thovmut.
7. Lekin tohi gätsit diyiv temsindian tsáṭan ta Patrasas ḳhabar, zi su gatsi tohí bónṭh Galílas andar ; tohi wuchún su tati, yitha pöṭh tem chhuva tohí wunmut. 8. Tima tsaji qabri ändara nírit ; tikiyázi larza ta haibat ákh gálib sapnit : ta timau wun na kánhsi kenh, tikiyázi tima ása khótsán.

YISÚ' SUND ZINDA SAPNIT TSÁṬAN BÓZNA YUN.

9. Haftaki goḍniki doha, yeli su subhai zinda sapun, goḍa wuch Maryam Magdalíní, yas manza tem sat bad-rúh ös käḍmit. 10. So gäyi ta temsindian sáthian ditsan ḳhabar, yim mátam ös karán ta wadán.
11. Ta timau yi búzit, zi su chhu zinda ta temi chhu wuchmut, yaqín kuruk na. 12. Temi pata ao su doymi

shakli manz timan ändara doan zanian bózna, yeli tim dihátas kun wokhil ös gatsán. 13. Timau ti dits gätsit beyan lúkan ḳhabar, lekin yimau kär na timan peṭh ti pats. 14. Taupata ao su timan kahan ti bózna, yeli khána kheni bihit ös, ta tihinzi bei'tiqádí ta saḳhtdilí peṭh karan timan malámat: tikiyázi yimau su zinda sapdana pata wuchmut ós, timau kur na timan peṭh yaqín. 15. Ta tem dop timan, zi Tohi käriv sörsí dunyáhas manz gätsit sárnaí ḳhalqan bónṭhkani Injíli hinz manádí. 16. Yus pats ani ta baptisma heyi, su labi naját: ta yus na pats ani, su yiyi mujrim ṭhaharávna. 17. Ta ímán ananwálen manz ásan yim mu'jize; tim kaḍan miáni náva süit badrúhan; 18. Nov nov zabán bólan; sarfan tulan; ta keṉh halák karanwöl chíz ai chen, timan wáti na káṉh zarar; tim thavan bímáran peṭh atha, ta tim balan.

BÁB 16.

YISÚ' SUND ÁSMÁNAS PEṬH GATSUN.

19. Ġaraz, Ḳhudáwand Yisú' ao timan süit kalám karna pata ásmán khálna, ta Ḳhudáyas dächinkin biúṭh. 20. Taupata drai tim, ta prat kuni jáyi kärak manádí, ta Ḳhudáwand rúd timan süit köm karán, ta kalámas, timan mu'jizan hindi wasíla süit yim süit süit ösik ásán sábit rúduk karán. Ámín.

PRINTED IN GREAT BRITAIN BY THE
WHITEFRIARS PRESS LTD. LONDON AND TONBRIDGE